RAPORT SAMOOCENY[1]

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL PRAKTYCZNY)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego

z siedzibą w Zamościu

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Bezpieczeństwo narodowe

Poziom/y studiów: studia pierwszego stopnia

Forma/y studiów: studia niestacjonarne

1. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek[2,3]

Dyscyplina wiodąca: nauki o bezpieczeństwie

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	**Punkty ECTS**	
	liczba	**%**
Nauki o bezpieczeństwie	129	62

Nazwy pozostałych dyscyplin wraz zokreśleniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	**Nazwa dyscypliny**	**Punkty ECTS**	
		liczba	**%**
1	Nauki prawne	28	14
2	Nauki o polityce i administracji	15	7
3	Nauki socjologiczne	8	4
4	Historia	8	4

[1] Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do raportu samooceny oraz tych, które należy przygotować do wglądu w czasie wizytacji zawiera Załącznik nr 2.

[2]Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

[3] W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku dodyscyplinnaukowychlubartystycznychokreślonychwprzepisachwydanychnapodstawieart.5ust.3ustawy podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

5	Nauki o zarządzaniu i jakości	8	4
6	Ekonomia i finanse	8	4
7	Nauki o zdrowiu	3	1

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku,poziomu i profilu studiów

Kierunkowe efekty uczenia się
dla studiów pierwszego stopnia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe

objaśnienia skrótów:

K - kierunkowe efekty uczenia się
W - kategoria wiedzy
U - kategoria umiejętności
K - kategoria kompetencji społecznych
P6S - charakterystyka drugiego stopnia efektu uczenia się dla kwalifikacji na poziomie szóstym PRK
01, 02, 03 i kolejne - numer efektu uczenia się

Symbole efektów uczenia się na kierunku	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Po zakończeniu studiów I stopnia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* absolwent:	Odniesienie do charakterystyk poziomów PRK
WIEDZA (zna i rozumie)		
K_W01	charakter nauk o bezpieczeństwie, ich miejsce w systemie nauk oraz potrafi wskazać relacje jakie zachodzą w stosunku do innych nauk	P6S_WG
K_W02	regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa narodowego oraz źródła prawa. Zna związki między prawem krajowym, a prawem międzynarodowym w obszarze bezpieczeństwa	P6S_WG
K_W03	posiada wiedzę o ustroju, strukturach i funkcjonowaniu państwa oraz jego instytucji w szczególności w obszarze bezpieczeństwa narodowego, zna ich organizację, kompetencje i ewolucję historyczną	P6S_WG
K_W04	relacje i sposób funkcjonowania instytucji publicznych w skali krajowej i na tle międzynarodowym, a także podstawowe zależności między różnymi systemami prawnymi	P6S_WG
K_W05	zakres oraz podstawowe kategorie stosunków międzynarodowych oraz czynniki kształtujące stosunki międzynarodowe w tym również w kontekście historycznym	P6S_WG P6S_WK
K_W06	Identyfikuje i charakteryzuje rodzaje więzi społecznych i czynników je charakteryzujących, a także wyzwania i zagrożenia bezpieczeństwa występujące na poziomie narodu oraz zintegrowanej społeczności międzynarodowej	P6S_WG P6S_WK
K_W07	prawa i obowiązki jednostki wobec innych jednostek i organów państwa	P6S_WG P6S_WK
K_W08	sposoby pozyskiwania wiedzy o aktualnych regulacjach prawa krajowego i międzynarodowego, metody i techniki pozyskiwania innych danych pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące. Zna metody analizy oraz interpretacji informacji dla potrzeb efektywnego podejmowania decyzji w obszarze bezpieczeństwa	P6S_WG P6S_WK

K_W09	funkcje i techniki zarządzania organizacjami oraz rolę kadry kierowniczej w procesie zarządzania; charakteryzuje formy i rodzaje działań z zakresu zarządzania bezpieczeństwem mając na względzie normy i reguły rządzące procesami społecznymi	P6S_WG P6S_WK
K_W10	militarne i pozamilitarne zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa, ich przyczyny oraz proponuje na poziomie elementarnym sposoby przeciwdziałania im	P6S_WG P6S_WK
K_W11	ma wiedzę na temat systemów norm i reguł zawodowych, moralnych, etycznych oraz ich źródeł organizujących struktury i instytucje społeczne związane z bezpieczeństwem narodowym	P6S_WG P6S_WK
K_W12	wpływ uwarunkowań historycznych na świadomość i tożsamość społeczeństw, zna na poziomie podstawowym ewolucję myśli filozoficznej i politycznej,	P6S_WG P6S_WK
K_W13	pojęcia z zakresu prawa własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6S_WK
K_W14	ogólne zasady tworzenia i rozwoju przedsiębiorczości w tym w zakresie realizowanych przez nich zadań dla zapewnienia bezpieczeństwa	P6S_WG P6S_WK
K_W15	teoretyczne i praktyczne zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	P6S_WG P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI (potrafi)		
K_U01	dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami bezpieczeństwa	P6S_UW
K_U02	prawidłowo posługiwać się podstawową terminologią związaną z bezpieczeństwem narodowym	P6S_UW P6S_UK
K_U03	wykorzystać wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane pozwalające na szczegółowy opis i praktyczną ocenę stanu bezpieczeństwa na poziomie lokalnym, regionalnym i międzynarodowym	P6S_UW
K_U04	prawidłowo analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów polityczno-prawnych i innych zjawisk społecznych związanych z bezpieczeństwem narodowym, trafnie objaśnia ich historyczne podłoże	P6S_UW
K_U05	posługiwać się ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz zastosowania działań zapewniających bezpieczeństwo narodowe; potrafi rozwiązywać konkretne problemy związane z bezpieczeństwem, prognozować ich przebieg oraz przewidywać skutki planowanych działań	P6S_UW
K_U06	posługiwać się w sposób prawidłowy normami prawa powszechnie obowiązującego i prawa wewnętrznego w szczególności w celu właściwego zastosowania procedur bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego	P6S_UW
K_U07	wykorzystać zdobytą wiedzę oraz umiejętności nabyte podczas praktyk zawodowych do zgodnego z prawem oraz zasadami etyki analizowania i rozstrzygania podstawowych problemów zawodowych	P6S_UW
K_U08	analizować proponowane rozwiązania konkretnych problemów związanych z bezpieczeństwem narodowym i przedstawiać własne rozwiązania w tym zakresie; w szczególności opracowuje przepisy prawa miejscowego i wewnętrznego służące wdrożeniu proponowanych rozwiązań .	P6S_UW
K_U09	dokonać analizy i oceny procesu zarządzania i podejmowania decyzji w	P6S_UW

	organizacjach oraz wdraża działania usprawniające jej funkcjonowanie	
K_U10	przewidywać zachowania ludzi w szczególności członków organizacji	P6S_UK
K_U11	przygotować typowe prace pisemne w szczególności dotyczące zagadnień związanych z bezpieczeństwem narodowym, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	P6S_UW P6S_UK
K_U12	wygłaszać wystąpienia ustne na tematy z zakresu wiedzy fachowej w języku polskim oraz w języku obcym, z wykorzystaniem aparatu naukowego właściwego dla bezpieczeństwa narodowego oraz różnych źródeł	P6S_UK
K_U13	posługiwać się językiem obcym na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
K_U14	udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia życia ludzkiego	P6S_UW
K_U15	merytorycznie argumentować swoje poglądy oraz formułować odpowiedzi na krytykę posługując się nabytą wiedzą teoretyczną	P6S_UK
K_U16	wykorzystywać podstawowe programy komputerowe do rozwiązywania problemów pojawiających się w pracy zawodowej	P6S_UW
K_U17	planować doskonalenie oraz uzupełnianie nabytej wiedzy i umiejętności w szczególności kwalifikacji zawodowych, a także rozumie potrzebę stałego dokształcania się	P6S_UU
K_U18	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych	P6S_UO
K_U19	odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań	P6S_UW

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów do)		
K_K01	dostrzegania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych pojawiających się w pracy zawodowej, jest gotów zasięgnąć opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P6S_KK
K_K02	aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących zadania z zakresu administracji i przyjmowania w nich różnych ról oraz jest zdolny do porozumiewania się z osobami będacymi i nie będacymi specjalistami w danej dziedzinie	P6S_KO
K_K03	identyfikowania i rozstrzygania zgodnie z zasadami prawa oraz etyki dylematów związanych z wykonywaniem zawodu	P6S_KR
K_K04	uczestniczenia w projektach społecznych (politycznych, gospodarczych i obywatelskich), przy uwzględnieniu aspektów prawnych, ekonomicznych i politycznych,	P6S_KO
K_K05	racjonalnego i efektywnego gospodarowania ograniczonymi zasobami zarówno publicznymi jak i prywatnymi, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy mając na celu optymalizację podejmowanych działań	P6S_KO
K_K06	wykazuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo innych osób w szczególności w sytuacjach zagrożenia życia	P6S_KO

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Małgorzata Szreniawska	**Dr – Rektor**
Magdalena Kuranc-Szymczak	**Dr- prorektor**
Renata Maluga	**Kanclerz**

Spis treści

Efekty uczenia się dla każdego poziomu i profilu studiów 2

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny 5

Wskazówki ogólne do raportu samooceny 7

Prezentacja uczelni 8

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym 9

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się 9

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się 11

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie 22

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry 26

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie 31

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku 34

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku 39

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia 41

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach 43

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów 44

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów 48

Część III. Załączniki ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły, w części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespól oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonaleni~~a~~ jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie ze statutem PKA, Uczelnia powinna upublicznić raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Należy krótko przedstawić aktualne, istotne informacje charakteryzujące uczelnię w powiązaniu z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów (rekomendowane co najwyżej 1800 znaków).

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu, została powołana w dniu 29 lipca 1998 roku decyzją Ministra Edukacji Narodowej i wpisana do rejestru niepaństwowych uczelni zawodowych pod nr „3".

Założycielem Uczelni jest Fundacja na rzecz utworzenia i działania Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im. J. Zamoyskiego w Zamościu.

Do 30 września 2019 r. Uczelnia działała w strukturze jednowydziałowej. W ramach Wydziału Nauk Administracyjno-Prawnych, Ekonomicznych i Społecznych prowadziła studia pierwszego stopnia na dwóch kierunkach: Administracja i Bezpieczeństwo narodowe. Od 1 października 2019 roku zrezygnowano z wyodrębniania podstawowych jednostek organizacyjnych w rozumieniu poprzedniej Ustawy o szkolnictwie wyższym.

Obecnie w ramach Uczelni działają jednostki dydaktyczno-naukowe - Zakłady:

1) Zakład Administracji
2) Zakład Bezpieczeństwa Narodowego

W Uczelni funkcjonują również: Biblioteka i Biuro Karier.

Najwyższym organem kolegialnym WSHE jest Senat.

Organami jednoosobowymi powoływanymi i odwoływanymi przez Konwent są: rektor oraz kanclerz.

Pierwszy skład Konwentu ustalił założyciel Uczelni. Uzupełnianie składu Konwentu należy do kompetencji Senatu Uczelni.

W skład senatu Uczelni wchodzą: rektor jako przewodniczący, prorektor, przedstawiciel Założyciela, nauczyciele akademiccy posiadający co najmniej stopień doktora habilitowanego zatrudnieni w uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, trzech wybranych przedstawicieli pozostałych nauczycieli akademickich dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, przedstawiciel pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego w liczbie nie większej niż 5 osób, przedstawiciele studentów w liczbie zapewniającej im nie mniej niż 20 procent składu senatu.

Rektor jest przełożonym pracowników i studentów, kieruje działalnością Uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz. Kanclerz kieruje administracją i gospodarką Uczelni. Rektor działa przy pomocy prorektora. Zakres zadań prorektora określa Rektor.

Studia na kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzone są od roku 2009. Obecnie - w związku z brakiem zainteresowania studiami stacjonarnymi - wyłącznie w systemie niestacjonarnym. Uczelnia zatrudnia w ramach umowy o pracę 13 nauczycieli akademickich i 7 pracowników administracji i obsługi.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Studia z zakresu bezpieczeństwa narodowego charakteryzują się wysoką interdyscyplinarnością łącząc w sobie wiedzę z różnych dyscyplin naukowych. Takie ujęcie programu kształcenia prowadzi do uzyskania kwalifikacji umożliwiających wielodziedzinową analizę zjawisk społecznych.

Celem kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest przekazanie wiedzy pozwalającej na zrozumienie militarnych i niemilitarnych uwarunkowań i determinantów bezpieczeństwa narodowego oraz funkcjonowania całego systemu bezpieczeństwa narodowego w tym podsystemu kierowania, a także jego podsystemów operacyjnych i wsparcia. Studia umożliwiają zapoznanie się z metodami przeciwdziałania zagrożeniom lub ograniczania ich negatywnych skutków w sferze politycznej, wojskowej, ekonomicznej i społecznej. Absolwenci są przygotowani do stosowania przepisów prawa oraz procedur bezpieczeństwa w skali globalnej, regionalnej, narodowej i lokalnej. Potrafią kierować działaniami antykryzysowymi oraz mają usystematyzowaną wiedzę z zakresu bezpieczeństwa państwa i funkcji poszczególnych instytucji państwa. Absolwenci są przygotowani do pracy w strukturach administracji publicznej, organizacjach zajmujących się bezpieczeństwem obywateli i podmiotów gospodarczych oraz zespołach zarządzania kryzysowego. Absolwenci charakteryzują się inicjatywą, zdolnościami rozwiązywania problemów, profesjonalizmem, wrażliwością etyczną. Są przygotowani do aktywnego uczestniczenia w pracy grupowej oraz organizowania i kierowania niewielkimi zespołami. Absolwent kierunku bezpieczeństwo narodowe posiada podstawową wiedzę z zakresu historii umożliwiającą zrozumienie współczesnych konfliktów i złożonych relacji międzynarodowych. Absolwenci wiedzę teoretyczną wykorzystują w praktyce poprzez realizację studenckich praktyk zawodowych. Studia umożliwiają absolwentom podjęcie pracy oraz kontynuację nauki na studiach drugiego stopnia.

Absolwent studiów I stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe wykazuje się:
- wiedzą na temat zagrożeń bezpieczeństwa, ich ewolucji oraz sposobów przeciwdziałania im;
- znajomością organizacji i funkcjonowania systemu bezpieczeństwa narodowego oraz podstaw prawnych z tego zakresu;
- wiedzą na temat procesów zachodzących w społeczeństwie na poziomie regionalnym i globalnym w kontekście ich powiązania z różnymi obszarami bezpieczeństwa narodowego;
- zdolnością krytycznego rozumienia wiedzy i jej praktycznego wykorzystania do opisu oraz analizy procesów i zjawisk ze sfery bezpieczeństwa narodowego;
- umiejętnością monitorowania oraz stosowania procedur prawnych w obszarze zjawisk ze sfery bezpieczeństwa narodowego;
- przygotowaniem do aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym i instytucjach zajmujących się bezpieczeństwem narodowym;
- umiejętnością wykorzystywania najnowszych metod wspomagających procesy decyzyjne w tym metod i technik informatycznych;
- umiejętnością wystąpień publicznych w tym uzasadniania swojego stanowiska;
- zdolnością do zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny w pracy zawodowej i działalności publicznej.

W gronie interesariuszy, którzy uczestniczyli w procesie tworzenia koncepcji kształcenia i kierunkowych efektów uczenia się, obok pracowników etatowych Uczelni, znaleźli się pracownicy administracji publicznej oraz służb mundurowych (wśród interesariuszy zewnętrznych byli m.in Komendant Miejski PSP, specjalista ds. kadr KMP, Komendant WKU czy inspektor ds. wojskowych, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej UM). Zaznaczyć należy, że znaczny odsetek wykładowców będących współautorami programu kształcenia na kierunku, a potem uczestniczących

w procesie kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe to osoby z doświadczeniem praktycznym w zakresie wyodrębnionych dla kierunku efektów uczenia się: p[redacted] policjanci: [redacted] pracownicy Straży Granicznej: [redacted] radcy prawni: [redacted]; urzędnicy: [redacted] osoby mające doświadczenie praktyczne w zakresie sporządzania, obiegu i archiwizacji dokumentów urzędowych: [redacted] czy też zarządzania projektami, analizy danych i sporządzania prognoz gospodarczych: [redacted]

Opracowana koncepcja podlega stałemu doskonaleniu. W procesie doskonalenia analizowane są wyniki badania opinii pracodawców na temat kompetencji studentów i absolwentów WSHE. W ostatnich latach badaniem ankietowym objęto m.in Komendę Miejską Policji w Zamościu, Wojskową Komendę Uzupełnień w Zamościu, Placówkę Straży Granicznej w Horodle, Placówkę Straży Granicznej w Kryłowie, 3. Zamojski Batalion Zmechanizowany, Komendę Powiatową Straży Pożarnej w Nowym Dworze Mazowieckim i w Łęcznej, Komendę Miejską PSP w Zamościu, Straż Miejską w Zamościu, PKP LHS sp. z o.o, Biuro Szybkiej Interwencji w Zamościu, Izbę Celną w Białej Podlaskiej, Urząd Celny w Zamościu, Urzędy Gmin (np. Skierbieszów, Krynice, Miączyn) i Miast (np. Tyszowce, Szczebrzeszyn), starostwa powiatowe (np. Zamość).

Ponadto corocznie prowadzony jest również monitoring wśród absolwentów badający stopień zadowolenia ze studiów, realizowanego programu oraz wskazujący na propozycje zmian programowych. Analiza realizowanych treści programowych, wyników monitoringu przeprowadzana jest corocznie na zebraniach zespołu pracowników i przedstawicieli studentów. Obradom przewodniczy Rektor. Na podstawie dyskusji formułowane są propozycje zmian treści programowych, metod kształcenia itp.

Narzędziem służącym analizie i doskonaleniu programu kształcenia jest także ankieta oceny programu studiów. Ankietowani odpowiadają na pytania otwarte dotyczące:

- Zakresu wiedzy merytorycznej jakiej oczekuje się od kandydata do pracy na stanowisku pracy w zakresie bezpieczeństwa;
- Zakresu umiejętności/kompetencji jakich oczekuje się od kandydata do pracy na stanowisku pracy w zakresie bezpieczeństwa;
- Oceny czy ilość godzin przeznaczonych na realizację poszczególnych zagadnień programowych jest odpowiednia;
- Oceny czy istnieje konieczność uzupełnienia programu studiów o dodatkowy przedmiot/obszar tematyczny;
- Oceny konieczności wprowadzenia dodatkowych zagadnień do programu któregoś z przedmiotu realizowanych w trakcie studiów.

Misja i strategia Uczelni wynika z:
Uchwały nr 399/2018/2019 Senatu Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej Im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu z dnia 17.11.2018r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu na lata 2018-2023
Zgodnie z przywołanym aktem wyodrębniono następujące cele strategiczne:
Cel 1 podnoszenie jakości i efektywności kształcenia.
Cel 2 kreowanie pozytywnego wizerunku uczelni w środowisku lokalnym.
Cel 3 modernizacja infrastruktury uczelni.

W obrębie każdego z celów strategicznych wyszczególniono cele operacyjne i zadania.

Realizacja założonych celów strategicznych służy stworzeniu:

1. uczelni konkurencyjnej na rynku edukacyjnym kształcąca w oparciu o programy kształcenia odpowiadające na bieżące zapotrzebowanie społeczno-gospodarcze,
2. uczelni cechującej się wysokim poziomem świadczonych usług edukacyjnych kształcącej przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi i technik nauczania,
3. uczelni aktywnie uczestniczącej w życiu społecznym regionu jako ośrodek kulturotwórczy i edukacyjny.

Program kształcenia realizowany na kierunku bezpieczeństwo narodowe, odpowiada misji i strategii uczelni których nadrzędnym celem jest przygotowywanie studiującej młodzieży do uczestnictwa w życiu publicznym i gospodarczym regionu i kraju. WSHE realizuje swoją misję poprzez przekazywanie wiedzy przydatnej w praktyce gospodarczej przy zastosowaniu nowoczesnych metod kształcenia. Najważniejszym celem strategicznym jest wysoka jakość i efektywność kształcenia. Studia z zakresu bezpieczeństwa narodowego wpisują się w te założenia poprzez kształcenie wysokiej klasy specjalistów na potrzeby administracji publicznej (w tym państwowej, rządowej i samorządowej), podmiotów gospodarczych i organizacji pozarządowych, charakteryzujących się profesjonalizmem i etycznym podejściem do pracy zawodowej oraz działalności publicznej.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Studia I stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzone są w profilu praktycznym. Studia z zakresu bezpieczeństwa narodowego charakteryzują się wysoką interdyscyplinarnością łącząc w sobie wiedzę z różnych dyscyplin naukowych. Takie ujęcie programu kształcenia prowadzi do uzyskania kwalifikacji umożliwiających wielodziedzinową analizę zjawisk społecznych. Mając to na uwadze zdefiniowane efekty uczenia się odnoszą się nie tylko do dyscypliny nauki o bezpieczeństwie ale również do nauk prawnych, nauk o polityce i administracji, nauk o zarządzaniu i jakości, ekonomii i finansów oraz historii, nauk socjologicznych, a także nauk o zdrowiu.

Program na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest systematycznie monitorowany w celu realizacji wymagań rynkowych i spełnia wymogów stawianych przez Ustawę prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dobór treści realizowanych w ramach programu studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest zdeterminowany potrzebami podmiotów funkcjonujących w szeroko rozumiany obszarze bezpieczeństwa.

Program studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe obejmuje zajęcia obowiązkowe oraz zajęcia do wyboru w tym zajęcia specjalnościowe. Przedmioty podstawowe realizowane są w początkowych semestrach, natomiast moduły specjalnościowe na późniejszych etapach kształcenia. Studia pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe trwają 6 semestrów. Prowadzone są w formie niestacjonarnej. Kształcenie obejmuje 1170 godzin dydaktycznych oraz 720 godzin praktyk zawodowych. W ramach zajęć dydaktycznych realizowanych jest 469 godzin wykładu i 701 godzin zajęć o charakterze praktycznym tj. ćwiczeń, konwersatoriów i seminariów.

Plan studiów obejmuje następujące bloki przedmiotów:

Przedmioty kształcenia ogólnego obejmujący 270 godzin zajęć dydaktycznych. Blok obejmuje następujące przedmioty: Język obcy, Technologie informacyjne, Pierwsza pomoc przedmedyczna, Socjologia, Psychologia społeczna, BHP i ergonomia, Ochrona własności intelektualnej, Metodologia opracowywania prac dyplomowych.

Zajęcia z socjologii i psychologii społecznej realizowane w ramach bloku kształcenia ogólnego służą z jednej strony przygotowaniu studentów do rozumienia zachowań społecznych człowieka w jego rozlicznych uwarunkowaniach i dynamice, z drugiej zaś kształtują umiejętność prognozowania rozwoju różnych sytuacji społecznych w kontekście zachowania bezpieczeństwa.. Studenci obligatoryjnie uczą się dwóch języków obcych (angielskiego i rosyjskiego lub niemieckiego) oraz uczestniczą w zajęciach z pierwszej pomocy przedmedycznej i BHP. W ramach zajęć z „Technologii informacyjnych" nabywają umiejętności wykorzystywania programów komputerowych do rozwiązywania problemów pojawiających się w pracy zawodowej. Blok ten uzupełnią przedmioty kształtujące kompetencje związane ze studiowaniem w szczególności kompetencje tworzenia prac o charakterze naukowym z poszanowaniem praw autorskich.

Przedmioty podstawowe obejmują 260 godzin zajęć dydaktycznych. W skład bloku wchodzą następujące przedmioty: Filozofia z elementami etyki, Wybrane zagadnienia historii, Geografia ogólna i polityczna, Ekonomia, Podstawy wiedzy o państwie i prawie,, Administracja publiczna, Przedsiębiorczość, Podstawy teorii organizacji i zarządzania, Współczesne systemy polityczne.
Blok ten pozwala opanować wiedzę w zakresie związanym z kluczowymi obszarami oddziaływania administracyjnego oraz poznać strukturę i funkcjonowanie różnych obszarów życia społecznego. W trakcie zajęć w ramach przedmiotów podstawowych studenci nabywają wiedzę z zakresu ustroju państwa, zasad i form działania administracji publicznej, narzędzi i metody pozyskiwania wiedzy o aktualnych regulacjach prawa oraz ich interpretacji oraz ogólnych zasad zarządzania organizacjami i roli kadry kierowniczej w procesie zarządzania, jak również zapoznają się z podstawowymi zagadnieniami ekonomicznymi i gospodarczymi potrzebnymi do samodzielnej analizy zjawisk w mikro i makroskali. Ponadto poznają główne zasady i mechanizmy funkcjonowania systemów politycznych współczesnych państw. W ramach tego bloku kształtowana jest również umiejętność analizy zjawisk społecznych z perspektywy historycznej oraz kształtowane są kompetencje etyczne.

Przedmioty kierunkowe obejmują 290 godzin. W skład bloku wchodzą: Teoria bezpieczeństwa, Prawo-konstytucyjne podstawy bezpieczeństwa, Polityka bezpieczeństwa, Podstawy strategii bezpieczeństwa, System bezpieczeństwa narodowego, Podstawy zarządzania kryzysowego, Logistyka w sytuacjach kryzysowych, Międzynarodowe stosunki polityczne, Międzynarodowe stosunki wojskowe

W ramach zajęć w bloku przedmiotów kierunkowych studenci nabywają wiedzę na temat nauk o bezpieczeństwie i ich miejscu w systemie nauk. Ponadto uzyskują wiedzę i umiejętności w zakresie podstaw prawnych funkcjonowania oraz zakresu zadań realizowanych przez organy odpowiedzialne za kształtowanie i realizację bezpieczeństwa w państwie, w tym procedur bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego w skali narodowej i międzynarodowej. Nabywają umiejętności kierowania działaniami antykryzysowymi. Poznają również zagadnienia nurtujące współczesne międzynarodowe stosunki polityczne i wojskowe.

Przedmioty uzupełniające obejmują 100 godzin. W skład bloku wchodzą: Historyczne uwarunkowania bezpieczeństwa Polski, Bezpieczeństwo ekonomiczne, Bezpieczeństwo militarne, przedmiot do wyboru (1): Terroryzm lub Administracja bezpieczeństwa informacji, przedmiot do wyboru (2): Negocjacje, lub Komunikacja interpersonalna, Warsztaty tworzenia i interpretacji aktów prawnych.

Blok ten ma na celu doskonalenie umiejętność analizy współczesnych zjawisk społecznych z perspektywy historycznej oraz zrozumienie istoty bezpieczeństwa ekonomicznego. Studenci szerzej zapoznają się z najważniejszymi konfliktami zbrojnymi na świecie oraz rolą i zadaniami Sił Zbrojnych RP i innych państw w ich przeciwdziałaniu. W ramach tego bloku zajęciowego kształtowane są również umiejętności interpersonalne oraz doskonalone umiejętności z zakresu redagowania aktów normatywnych oraz technik i trybu stanowienia prawa, a także tworzenia projektów aktów prawnych.

Po zaliczeniu semestru trzeciego studiów, studenci dokonują wyboru specjalności kształcenia. Do wyboru mają następujące specjalności: Formacje mundurowe lub Bezpieczeństwo wewnętrzne i obrona narodowa. Bloki przedmiotów specjalnościowych obejmują 250 godzin zajęć.
W ramach przedmiotów na specjalności *Formacje mundurowe* studenci pogłębiają wiedzę i umiejętności na temat uwarunkowań tworzenia i funkcjonowania formacji mundurowych (w szczególności Policji, Wojska i Straży Granicznej) w państwie demokratycznym, zadań służb mundurowych wynikających ze współczesnych zagrożeń militarnych i niemilitarnych, zasad współpracy służb mundurowych z innymi podmiotami, norm prawnych i etycznych obowiązujących w poszczególnych służbach mundurowych, przebiegu procesu decyzyjnego w obrębie poszczególnych służb mundurowych

Wykaz przedmiotów specjalnościowych Formacje mundurowe: Służby, straże i inspekcje, Struktura organizacyjna i funkcjonowanie Policji, Wybrane czynności policyjne, Prawo karne i postępowanie karne, Kryminalistyka, Służby graniczne, Przestępczość transgraniczna, Siły zbrojne, Techniki przetrwania, Operacje i misje wojskowe poza granicami kraju, Ochrona informacji niejawnych, Zarządzanie bezpieczeństwem podczas klęski żywiołowej.

W ramach przedmiotów na specjalności bezpieczeństwo wewnętrzne i obrona narodowa studenci pogłębiają wiedzę i umiejętności na temat: organizacji i funkcjonowania administracji bezpieczeństwa i porządku publicznego, bezpieczeństwa powszechnego oraz porządku konstytucyjnego w Polsce, zadań realizowanych przez organy administracji publicznej i inne podmioty w zakresie bezpieczeństwa państwa, zasad działania organów, jednostek organizacyjnych, obywateli w ramach organizacji obrony narodowej, norm i procedur prawnych stosowanych w obszarze zjawisk ze sfery bezpieczeństwa wewnętrznego i obrony narodowej.

Na ten blok składają się następujące przedmioty: Obrona narodowa, Zwalczanie przestępczości zorganizowanej, Podstawy prawa karnego materialnego i procesowego, Instytucje bezpieczeństwa wewnętrznego, Obrona cywilna i organizacja ratownictwa, Świadczenia na rzecz obrony, Prawo i instytucje Unii Europejskiej, Bezpieczeństwo i porządek publiczny, Topografia, Ochrona granicy państwa, Prawo migracyjne, Ochrona informacji niejawnych, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Czynności operacyjno-rozpoznawcze.

Praktyka zawodowa stanowi integralną część kształcenia studentów. Celem praktyki jest weryfikacja wiedzy teoretycznej zdobytej w czasie studiów oraz przygotowanie do pisania pracy dyplomowej. Począwszy od roku 2019/2020 wymiar praktyki został zwiększony do 6 miesięcy (720 godz.). W poprzednich cyklach kształcenia praktyka obejmowała 12 tygodni. Studenta obowiązuje odbywanie praktyki w wymiarze 6 godzin dziennie w dniach pracy w miejscu odbywania praktyk. Realizacji praktyki zawodowej odbywa się w trzech etapach (po 240 h każdy). Po semestrze drugim etap pierwszy; po semestrze czwartym etap drugi. po semestrze piątym etap trzeci. Co do zasady praktyki zawodowe w etapie pierwszym i drugim są praktykami wakacyjnymi. Natomiast praktyki etapu trzeciego odbywają się w trakcie semestru szóstego.

Celem praktyk na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest możliwość zestawienia wiedzy zdobytej w czasie studiów z praktyką funkcjonowania instytucji związanych bezpieczeństwem. Praktyki stwarzają studentom możliwość rzeczywistego zastosowania wiedzy zdobytej w toku studiów poprzez samodzielne wykonanie czynności. Odbycie praktyk pozwala na wyposażenie studenta w taki zasób doświadczeń praktycznych i pogłębienie wiedzy, które jest niezbędne są do sprawnego wykonywania zawodu. Praktyka zawodowa daje studentom realny obraz funkcjonowania instytucji, które w przyszłości potencjalnie mogą stać się ich pracodawcami. Dzięki praktyce zawodowej studenci doskonalą swoje umiejętności i przygotowują się do samodzielnej i odpowiedzialnej pracy zawodowej poprzez obserwację praktyków-specjalistów W szczególności kształtują kompetencje planowania i organizacji pracy własnej i innych członków zespołu, określania priorytetów służących

realizacji powierzonych zadań. Praktyki kształtują umiejętności komunikacyjne w tym merytorycznego uzasadniania swojego stanowiska. Służą tez kształtowaniu umiejętności technicznych związanych np. z obsługą urządzeń biurowych; dodatkowo uświadomią wagę posiadania wiedzy teoretycznej do rozwiązania problemów praktycznych i konieczność jej uzupełniania m.in. poprzez zasięganie opinii ekspertów (np. współpracowników z większym stażem i doświadczeniem).

Założone efekty uczenia osiągane są poprzez obserwację pracy specjalistów zatrudnionych w jednostce, spotkania z osobami zarządzającymi, analizę dokumentacji prowadzonej w instytucji, prześledzenie systemu zarządzania jednostką, jej struktury organizacyjnej i zakresu obowiązków poszczególnych jednostek organizacyjnych, obiegu dokumentów, uczestnictwo w naradach, odprawach i dyskusjach, wykonywanie czynności zleconych przez zakładowego opiekuna praktyki.

Proces odbywania praktyki zawodowej rozpoczyna się od wyboru przez studenta miejsca odbywania praktyki. wybierając miejsce odbywania praktyki student może skorzystać z miejsc oferowanych przez Uczelnię lub samodzielnie zaproponować miejsce jej odbywania. W przypadku gdy student sam proponuje miejsce realizacji praktyki; musi uzyskać akceptację tego miejsca dokonane przez pełnomocnika rektora do spraw praktyk

Po uzyskaniu zgody Uczelni na odbywanie praktyk w konkretnej jednostce organizacyjnej student rozpoczyna praktykę realizując ją zgodnie z programem, który następnie dokumentuje w dzienniczku praktyk. Potwierdzenie odbycia praktyk dokonuje się dwutorowo-poprzez podpis zakładowego opiekuna praktyk, a następnie w drodze zaliczenia praktyk w WSHE.

Zaliczenie praktyk w Uczelni polega na zdaniu egzaminu przed Pełnomocnikiem Rektora ds. praktyk.

WSHE aktywnie pomaga studentom w znalezieniu miejsca na zrealizowanie praktyk przygotowanie miejsca na praktyki w instytucjach, z którymi ma podpisane porozumienia o współpracy w zakresie organizacji i realizacji praktyk studenckich.

Studenci, których praca zawodowa odpowiada kierunkowi studiów i programowi praktyki mogą uzyskać zaliczenie praktyki na podstawie swojej pracy zawodowej.

Nad prawidłowym przebiegiem praktyk czuwa Pełnomocnik Rektora ds. praktyk. Pełnomocnik Rektora ds. praktyk jest przełożonym studentów odbywających praktykę, odpowiada za realizację praktyki zgodnie z jej celem efektami uczenia się i ustalonym programem oraz sprawuje nadzór nad przebiegiem praktyk. Jest upoważniony do rozstrzygania wspólnie z przedstawicielem zakładu pracy spraw związanych z przebiegiem praktyki. Do jego zadań należy w szczególności: akceptacja wybranego zakładu pracy, jako miejsca do odbycia praktyki, opracowanie programów praktyk i innych dokumentów niezbędnych przy organizacji praktyk, nawiązywanie kontaktów z zakładami pracy w celu zorganizowania miejsc do odbycia praktyk, przygotowywanie ofert praktyk, koordynacja przebiegu praktyk na Uczelni, prowadzenie dokumentacji praktyk oraz nadzór nad jej realizacją, udzielanie pomocy studentom odbywającym praktykę, współpraca z zakładowym opiekunem praktyki, monitorowanie przebiegu praktyki w zakładzie pracy oraz nadzór nad realizacją programu praktyki w porozumieniu z zakładowym opiekunem praktyk.

Studenci podlegają nadzorowi Pełnomocnika przez cały proces odbywania praktyk. W trakcie odbywania praktyki na terenie zakładu pracy studenci podlegają zakładowemu opiekunowi praktyki, który kontroluje na bieżąco proces realizacji celów praktyki, szczegółowego programu praktyki i uzyskiwania efektów uczenia się, a pod jej koniec ocenia praktykanta na egzaminie.

Ocena ze strony opiekuna zakładowego praktyki i analiza dzienniczka praktyki, oraz egzamin stanowi podstawę zaliczenia praktyki przez Pełnomocnika ds. praktyk na kierunku Bezpieczeństwo narodowe. Zaliczenie z praktyki wpisywane jest do indeksu, a dokumentacja z praktyk, składana jest do teczki studenta.

Praktyki zawodowe mogą być realizowane w urzędach organów administracji rządowej, samorządowej, w jednostkach z zakresu bezpieczeństwa, bez względu na ich formę organizacyjną (dalej Zakład pracy), oraz w innych jednostkach posiadających osobowość prawną lub nie posiadających osobowości prawnej pod warunkiem, że w ich trakcie Student będzie miał możliwość rozwijania wiedzy i umiejętności zdobytych podczas studiów. Akceptacji miejsca praktyki dokonuje pełnomocnik rektora ds. praktyk studenckich. Studenci, którzy zgłoszą chęć odbywania praktyki w Zakładach pracy innych niż proponowane przez WSHE zobowiązani są dostarczyć do pełnomocnika rektora ds. praktyk podpisaną przez osobę umocowaną do reprezentowania Zakładu pracy zgodę na odbycie praktyki, zawierającą termin odbywania praktyki.

Uczelnia ma stałe porozumienia na odbycie praktyk zawarte m.in.: 3 Zamojskim Batalionem Zmechanizowanym, Jednostka Wojskowa nr 4055 w Hrubieszowie, Komendą Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej W Zamościu, Zakładem Karnym w Zamościu, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Hrubieszowie, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Biłgoraju, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Krasnymstawie, Miastem Zamość, Urzędem Gminy w Dołhobyczowie, Starostwem Powiatowym w Tomaszowie Lubelskim, Urzędem Gminy w Łabuniach, Urzędem Miasta w Tyszowcach, Urzędem Gminy Sułów, Powszechną Kasą Oszczędnościową Bankiem Polskim S. A. w Zamościu, Izbą Skarbową w Lublinie, Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych z/s w Biłgoraju, Urząd Gminy Horodło, Urząd Gminy Łukowa, Urząd Gminy Jarczów, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Lublinie, Urząd Miasta Krasnystaw.

Miejscem odbywania praktyk są jednostki administracji, które na co dzień zajmują się ogólnie pojętym bezpieczeństwem obywateli; jednostki administracji państwowej i samorządowej, które zajmują się problematyką bezpieczeństwa, komórki odpowiedzialne za bezpieczeństwo jednostek, obiektów administracji rządowej, samorządowej, urzędów publicznych, przedsiębiorstw, obiektów użyteczności publicznej, ale również jednostki straży pożarnej czy administracji wojskowej.

W przypadku gdy student zgłosi chęć odbycia praktyki w innym podmiocie niż oferowane miejsca, Uczelnia występuje z zapytaniem o możliwość odbycia praktyki. Studenci odbywają praktyki zawodowe na podstawie porozumień zawartych przez WSHE z odpowiednim Zakładem Pracy. Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest wywiązanie się z programu praktyki właściwego dla określonego kierunku studiów i zadań, wyznaczonych przez osobę odpowiedzialną za realizację praktyki ze strony Zakładu Pracy. Obecność na praktyce jest obowiązkowa. Nieusprawiedliwiona nieobecność na praktyce skutkuje jej niezaliczeniem. Praktyka może zostać przedłużona o czas trwania usprawiedliwionej nieobecności. Jeżeli student nie odbył praktyki w określonym terminie lub uzyskał negatywną opinię osoby odpowiedzialnej za jej realizację ze strony Zakładu Pracy, wówczas nie zostaje mu ona zaliczona. W takim przypadku praktyka powinna być powtórzona w całości. Przebieg praktyk zawodowych dokumentowany jest w dzienniczku praktyk. Student pracujący zawodowo może starć się o zaliczenie praktyki na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, pod warunkiem, że praca przez niego wykonywana jest zgodna z ogólnym programem praktyk oraz wykonywana była przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy. Kwalifikacji złożonych zaświadczeń z zakładu pracy oraz zwolnień z odbycia praktyki zawodowej dokonuje pełnomocnik rektora ds. praktyk.

Opisany powyżej program studiów w tym rodzaj i wymiar zajęć, jak i forma ich realizacji oraz stosowane metody dydaktyczne pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Program studiów kierunku bezpieczeństwo narodowe zakłada realizację zajęć w następujących formach kształcenia: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria, praktyki zawodowe. Grupy zajęciowe są stosunkowo małe (wykładowe 10-50 osobowe; ćwiczeniowe 10-25 osobowe); sprzyja to indywidualizacji procesu kształcenia, ułatwia kontakty na linii wykładowca – student. Zajęcia

prowadzone są przy wykorzystaniu metod kształcenia aktywizujących studentów jak: case study, rozwiązywanie kazusów, prezentacja, dyskusja, zajęcia warsztatowe polegające na przygotowywanie projektów pism, decyzji itp. Z racji niewielkich grup zajęciowych nie tylko ćwiczenia, ale również wykłady bardzo często prowadzone są w oparciu o metody pobudzające aktywność studentów jak: wykład problemowy, dyskusja plenarna czy studium przypadku. Zastosowanie takich formy realizacji zajęć, stwarza możliwość rozwijania umiejętności argumentowania i formułowania wniosków oraz samodzielnych sądów, kształtuje umiejętność wystąpień publicznych z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii, a jednocześnie uczy poszanowania dla poglądów innych osób. Wiele z zajęć prowadzonych jest w oparciu o studium przypadku, czy rozwiązywanie kazusów. Tego typu zajęcia odbywa się w oparciu np. o analizę stanów faktycznych, tekstów przepisów prawnych przedstawionych przez prowadzącego zajęcia. Taka metoda kształcenia sprzyja oswojeniu studentów z realnymi problemami i uczy ich rozwiązywania. Z kolei zajęcia konwersatoryjne prowadzone na zasadzie dyskusji mają na celu wypracowanie przez całą grupę prawidłowego rozwiązania. Kształtują umiejętność wystąpień publicznych, argumentowania swojego stanowiska, poszanowania dla poglądów innych osób. Zajęcia bardzo często prowadzone są z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie uczenia usprawnia realizację materiału, a jednocześnie ułatwia studentom zapamiętywanie omawianych treści. Uczelnia dysponuje opracowanymi kursami e-learningowymi z zakresu konstytucyjnych organów RP i negocjacji. Kursy e-learningowe stanowią uzupełnienie zajęć prowadzonych tradycyjnymi metodami. W przyszłości planowane jest poszerzanie bazy dostępnych materiałów elektronicznych.

Kierunkowe efekty uczenia się oraz treści poszczególnych przedmiotów są opracowywane w porozumieniu zarówno z prowadzącymi zajęcia, jak i pracodawcami, co pozwala na dostosowanie programu do wymagań rynkowych. W gronie interesariuszy, którzy uczestniczyli w procesie tworzenia koncepcji kształcenia obok wykładowców etatowych Uczelni znaleźli się pracownicy różnego szczebla administracji, pracownicy służb mundurowych. Innym źródłem wiedzy o oczekiwaniach przyszłych pracodawców jest stale prowadzone badanie opinii pracodawców na temat kompetencji studentów i absolwentów WSHE. W ankietyzacji pracodawców dotyczących oceny przygotowania studentów i absolwentów uczelni uczestniczyły różnego typu jednostki i podmioty administracji zajmujące się bezpieczeństwem obywateli i podmiotów gospodarczych. Dla przykładu wymienić można: Komendę Miejską Policji w Zamościu, Wojskową Komendę Uzupełnień w Zamościu, Placówkę Straży Granicznej w Horodle, Placówkę Straży Granicznej w Kryłowie, 3. Zamojski Batalion Zmechanizowany, Komendę Powiatową Straży Pożarnej Nowym Dworze Mazowieckim i w Łęcznej, Straż Miejska w Zamościu, PKP LHS sp z o.o, Biuro Szybkiej Interwencji w Zamościu, Izba Celna Biała Podlaska, Urząd Celny w Zamościu, Urzędy Gmin (np. Skierbieszów, Krynice, Miączyn) i Miast (np. Tyszowce, Szczebrzeszyn), Starostwa Powiatowe (np. Zamość,). Zaznaczyć należy, że znaczny odsetek wykładowców będących współautorami programu kształcenia na kierunku, a potem realizujących zajęcia na kierunku administracja to osoby z doświadczeniem praktycznym w zakresie wyodrębnionych dla kierunku efektów uczenia. W gronie wykładowców Uczelni są żołnierze zawodowi: [redacted] policjanci: [redacted] pracownicy straży granicznej: [redacted] radcy prawni: [redacted] urzędnicy: [redacted] osoby mające doświadczenie praktyczne w zakresie sporządzania, obiegu i archiwizacji dokumentów urzędowych: [redacted] czy też zarządzania projektami, analizy danych i sporządzania prognoz gospodarczych: [redacted] Corocznie prowadzony jest również monitoring absolwentów badający stopień zadowolenia ze studiów, realizowanego programu oraz wskazujący na propozycje zmian programowych. Analiza realizowanych treści programowych, wyników monitoringu przeprowadzana

jest corocznie przez osoby zarządzające Uczelnią, a następnie omawiane na zebraniach z zespołem pracowników Uczelni i przedstawicieli studentów. Na podstawie dyskusji formułowane są propozycje zmian treści programowych, metod kształcenia itp. Z analizy oczekiwań potencjalnych pracodawców oraz prowadzonych monitoringów wynika, że obok potrzeby znajomości zadań realizowanych przez organy administracji publicznej i inne podmioty w zakresie bezpieczeństwa oraz znajomości przepisów prawa bezpieczeństwa i umiejętności jego stosowania, interesariusze najczęściej zwracają uwagę na konieczność kształtowania kompetencji miękkich i umiejętności w szczególności: zdolność analitycznego myślenia i logicznego wnioskowania oraz jasnego prezentowania wniosków i opinii; podkreślają konieczność kształtowania umiejętności interpersonalnych, i umiejętności organizacyjnych, samodzielności i odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Najczęściej wymieniane oczekiwania dotyczące umiejętności kandydata do pracy to komunikatywność i umiejętność pracy w zespole, analityczne podejście do problemów i umiejętność wykorzystania wiedzy teoretycznej do rozwiązania problemów zawodowych, umiejętność pracy w warunkach stresu i znajomość języków obcych. Dla przykładu w ankiecie wypełnionej przez Komendanta Placówki Straży Granicznej w Kryłowie wymieniono: terminowość, skrupulatność, umiejętność podejmowania decyzji, lojalność i umiejętność łączenia teorii z praktyką. Z kolei WKU Zamość wymienia dodatkowo: odporność na stres i komunikatywność. W ankiecie wypełnionej przez Oddział Prewencji Policji w Lublinie wymieniono: cierpliwość, empatia, gotowość do podjęcia wyzwań, nastawienie na rozwój, odpowiedzialność. Podobne spostrzeżenia wymieniono w ankiecie wypełnionej przez Komendę Miejską Policji w Zamościu, Biuro Szybkiej Interwencji Z. Mroczek i współpracownicy oraz PKP LHS sp z o.o. Straż Miejska w Zamościu odpowiadając na pytanie jakich kompetencji brakuje studentom/absolwentom Uczelni wskazał na brak odwagi w podejmowaniu wyzwań z kolei w innej ankiecie wskazano na brak pewności siebie.

Wymieniając oczekiwania w zakresie wiedzy kandydatów do pracy najczęściej wskazywano na znajomość obowiązujących przepisów prawa oraz zasad funkcjonowania i organizacji i zadań organów państwa, służb, samorządów i innych jednostek w obszarze bezpieczeństwa. Dla przykładu WKU Zamość wskazuje na znajomość aktualnych aktów prawnych z zakresu obronności państwa, funkcjonowania systemu obronnego i kryzysowego. Znajomość szczebli i struktury administracji rządowej i samorządowej oraz zadania realizowane w zakresie bezpieczeństwa. W zakresie umiejętności zwrócono uwagę w szczególności na identyfikowanie, interpretowanie zjawisk w zakresie bezpieczeństwa, dokonywanie ich oceny i umiejętności reagowania na zagrożenie. Ponadto w ocenie interesariusza istotna jest umiejętność prawidłowej interpretacji aktów prawnych i właściwe ich stosowanie. Podobne rekomendacje znalazły się w ankiecie oceny programu kształcenia przygotowanej przez Wójta Gminy Horodło i Komendę Miejską Policji w Zamościu

Starostwo w Tomaszowie Lubelskim wymienia znajomość prawa krajowego w obszarze bezpieczeństwa militarnego i pozamilitarnego oraz związków między prawem krajowym, a prawem międzynarodowym w tych obszarach, znajomość organizacji i funkcjonowania systemów bezpieczeństwa na poziomie krajowym oraz na poszczególnych poziomach funkcjonowania administracji państwowej, znajomość zakresu odpowiedzialności i zadań organów państwa, służb, samorządów i innych jednostek w obszarze bezpieczeństwa. umiejętność interpretowania przepisów prawa na potrzeby zajmowanego stanowiska., umiejętność pozyskiwania informacji i danych oraz ich analizowania i interpretowania na potrzeby oceny stanu bezpieczeństwa na poziomie właściwym do zajmowanego stanowiska, umiejętność przygotowania, redagowania dokumentów (np. zarządzenia, regulaminy, instrukcje, plany) stosownie do potrzeb urzędu, stanowiska pracy, umiejętność sprawnego organizowania pracy z wykorzystaniem dostępnych narzędzi, systemów technicznych, w tym programów i sprzętu informatycznego. umiejętność szybkiego podejmowania decyzji, praktycznego rozwiązywania problemów w obszarze bezpieczeństwa na danym poziomie, budowania argumentacji

w wystąpieniach publicznych, opanowania emocji w sytuacjach traumatycznych, prowadzenia negocjacji społecznych.

Komendant Placówki Straży Granicznej w Kryłowie wskazuje dodatkowo na wiedzę z zakresu procedur kontroli osób i środków transportu, migracji i handlu ludźmi czy zjawiska terroryzmu.

Mając na uwadze zebrane informacje, w kierunkowych efektach uczenia się, opracowanych przez WSHE, znalazły się np. wiedza na temat ustroju, struktur i funkcjonowania państwa w szczególności w obszarze bezpieczeństwa i znajomość podstawowych regulacji prawnych dotyczących obszaru bezpieczeństwa narodowego i źródeł prawa, sposoby pozyskiwania wiedzy o aktualnych regulacjach prawa krajowego i międzynarodowego czy też wiedza na temat zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa i sposobów przeciwdziałania im. W grupie umiejętności wyodrębniono kompetencje dotyczące: wykorzystywania programów komputerowych do rozwiązywania problemów pojawiających się w pracy zawodowej; przewidywania zachowań ludzkich w szczególności członków organizacji oraz współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych, dbałość o bezpieczeństwo innych osób zwłaszcza w sytuacji zagrożenia życia, umiejętność merytorycznej argumentacji i formułowania wniosków i samodzielnych sądów, umiejętność prawidłowego posługiwania się normami prawa w celu właściwego zastosowania procedur bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, umiejętność opracowania przepisów prawa miejscowego i wewnętrznego w celu rozwiązania problemów pojawiających się w pracy zawodowej, kompetencja dostrzegania potrzeby racjonalnego i efektywnego gospodarowania ograniczonymi zasobami zarówno publicznymi jak i prywatnymi, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy mając na celu optymalizację podejmowanych działań.

Przykładem dostosowania treści i sposobu realizacji zajęć do oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego to zakres tematyczny i realizacja przedmiotu Świadczenia na rzecz obrony. W ramach zajęć studenci uczestniczą w grze decyzyjnej. W ramach gry wcielają się w pracowników wydziału mobilizacji i uzupełnień Wojskowej Komendy Uzupełnień (WKU), kierowani w realizacji zdań przez wojskowego komendanta uzupełnień oraz w rolę pracowników referatu do spraw obronnych gminy miejsko-wiejskiej, kierowani w realizacji zadań przez burmistrza. W ramach gry studenci mają do wykonania następujące zadania: przygotowanie wniosku na świadczenia na rzecz obrony i przekazanie ich do burmistrza gminy przygotowanie decyzji w sprawie przeznaczenia (nałożenia) na osoby obowiązku świadczeń osobistych oraz decyzji w sprawie wykonania przez posiadaczy rzeczy ruchomych obowiązku świadczeń rzeczowych (tzw. doraźnych i etatowych) na rzecz obrony odpowiednio do złożonych wniosków; uzupełniają złożone zapotrzebowania na świadczenia na rzecz obrony i odsyłają je do sztabu; opracowują: „Wezwania do wykonania świadczeń na rzecz obrony", „Plany świadczeń przewidzianych do realizacji (wykonania) w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny na terenie gminy" oraz „Zbiorcze zestawienia świadczeń przewidzianych do realizacji na terenie gminy". Na zajęciach z Obrony cywilnej i organizacji ratownictwa studenci podzieleni na zespoły mają za zadnie np. opracowanie zarządzenia w sprawie utworzenia formacji OC, wniosków na świadczenia rzeczowe na rzecz obrony przeznaczone na rzecz tworzonej formacji OC czy też kart przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych dla personelu Formacji OC.

Z kolei na zajęciach z Kryminalistyki student wchodzi w rolę organu ścigania i korzystając z przyswojonej wiedzy na temat kryminalistycznych metod identyfikacyjnych oraz taktyki kryminalistycznej wskazuje czynności, które in concreto mogą okazać się przydatne oraz prognozuje możliwe kierunki rozwoju śledztwa w zależności od wyników tych czynności. Rozwiązanie kazusu obejmuje odpowiedź na pytanie, które ślady należy poddać zabezpieczeniu i badaniu, jakie fakty można ustalić w rezultacie przesłuchania świadków oraz w jaki sposób zweryfikować wiarygodność osoby typowanej jako sprawca czynu. Ponadto, student rozwiązując kazus, wykazuje się znajomością

funkcji kryminalistyki i potrafi wskazać, którą z wyodrębnionych funkcji spełnia dana czynność w zależności od etapu postępowania (np. wykrywczą w toku ustalania sprawcy i dowodową przed sądem).

Na zajęciach z przedmiotu Prawo i instytucje UE studenci podzieleni na grupy dokonują analizy przypadku kilku wskazanych przez prowadzącego orzeczeń wybranych z materiału źródłowego przygotowując odpowiedzi na zagadnienia: dot. ustalenia stanu faktycznego, którego dotyczy orzeczenie. Analizują uzasadnienie stanowiska/wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Muszą wskazać na jakie podstawowe zasady i wartości powoływał się ETS przyjmując stanowisko.

W ramach ćwiczeń z przedmiotu Podstaw wiedzy o państwie i prawie student na podstawie podanych przepisów musi wskazać: hipotezę, dyspozycję, sankcję czy określić rodzaj przepisu.

Z kolei na przedmiocie Ochrona granicy państwa studenci wcielają się w rolę pracownika zespołu do spraw migracji placówki SG i sporządzają notatki urzędowe i dokumentację dotyczącą odmowy wjazdu na granicy.

Opisane powyżej zajęcia z jednej strony utrwalają wiedzę na temat zadań realizowanych przez organy administracji publicznej i inne podmioty w zakresie bezpieczeństwa z drugiej strony kształtują umiejętność posługiwania się normami prawa, pozyskiwania danych i wykorzystywania wiedzy teoretycznej do rozwiązania konkretnych problemów pojawiających się w pracy zawodowej. Uczą prawidłowego posługiwania się specjalistyczną terminologią i uświadamiają znaczenie wiedzy dla rozwiązania problemów pojawiających się w pracy zawodowej w tym konieczność stałego jej uzupełniania. Kształtują umiejętność pracy w grupie i określania priorytetów służących rozwiązaniu postawionego problemu.

Na przedmiocie *Terroryzm* studenci dokonują analizy wybranych ataków terrorystycznych Analizie poddawane są: Zamach w Tokio z użyciem sarinu jako przykład zamachu biochemicznego (Japonia 1995). Zamach na szkołę w Biesłanie jako przykład zamachu o podłożu religijno-separatystycznym (Rosja 2004). Zamach w metrze w Londynie jako przykład zamachu bombowego (Wielka Brytania 2005). Zamach na maratonie w Bostonie jako przykład zamachu, w którym kluczowe znaczenie ma miejsce (USA 2013) Zamach na redakcję „Charlie Hebdo" jako przykład zamachów na konkretny cel (Francja 2015) Zamach w Nicei jako przykład zamachu z wykorzystaniem Francja 2016). Cyberataki jako przykład zamachów terrorystycznych nowego typu. Muszą odszukać informacje i określić min.: czas, miejsce, wykorzystana broń, liczba ofiar, podłoże zamachu, narodowość i wyznanie terrorystów, typ zamachu, konsekwencje proceduralne, konsekwencje polityczne, efekt psychologiczny zamachu.

W trakcie zajęć z *Historycznych uwarunkowań bezpieczeństwa Polski* studenci muszą np. odszukać w Konstytucji RP przepisy o mniejszościach narodowych i nienawiści narodowościowej. Przedstawić przyczyny i kierunki opuszczania Polski przez Polaków w XIX i XX w. Rozważyć jak zmienił się stosunek Polaków do mniejszości narodowych na przestrzeni historii naszego kraju. Z kolei na zajęciach z Polityki bezpieczeństwa studenci np. analizują stosunki z państwami położonymi na wschód od Polski - ich znaczenie, jako części ogólnej strategii polityki zagranicznej i dokonują oceny wpływu polityki kontroli urodzeń na politykę gospodarczą państwa.

W ramach ćwiczeń z L*ogistyki w sytuacjach kryzysowych* studenci opracowują np. schemat organizacji obozowiska dla poszkodowanej ludności w sytuacji kryzysowej, czy też zasady organizacji dostaw wody i żywności. W ramach zajęć praktycznych omówione zostały również działania podejmowane przez jednostki odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego wirusem SARS-CoV-2.

Taki sposób prowadzenia zajęć kształtuje umiejętności analityczne, umiejętności pozyskiwania danych. Student zdobywa wiedzę i umiejętności z zakresu dostrzegania zjawisk społecznych, zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa ich przyczyn i konsekwencji wystąpienia. Kształtuje umiejętność przewidywania zachowań ludzkich. Zajęcia te służą z jednej strony uzyskaniu kwalifikacji będących podstawą do trafnego identyfikowania zagrożeń szeroko pojętego bezpieczeństwa mających swoje źródła w przeszłości z drugiej zaś, kształtują system wartości humanistycznych, wrażliwość etyczno-społeczną, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego, otwartość na racje drugiej strony, zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności w pracy i poza nią. Opis, analiza i prognozowanie zjawisk z zakresu bezpieczeństwa niejednokrotnie wymaga ukazania ich genezy oraz historycznych uwarunkowań. Wymienione kompetencje kształtowane są poprzez np. dyskusję nad tożsamością narodową, istotą patriotyzmu, zjawiskiem nacjonalizmem. Taka forma realizacji procesu kształcenia z jednej strony kształtuje umiejętność analizy przyczyn i przebiegu procesów polityczno-prawnych i społecznych, wrażliwość etyczno-społeczną, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego z drugiej zaś uczy wystąpień publicznych, prezentowania i argumentowania poglądów, poszanowania dla poglądów adwersarzy, uświadamia znaczenie aktywności obywatelskiej w kształtowaniu wartości demokratycznych.

Studenci ocenianego kierunku w większości pracują na różnych stanowiskach związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem (około 60- 70% to osoby zatrudnione). Ten fakt niejednokrotnie determinuje sposób prowadzenia zajęć i tematykę poruszaną podczas wykładów czy ćwiczeń. Studenci bowiem poddają pod dyskusję problemy z którymi spotykają się w codziennej pracy zawodowej. Problemy przez nich poruszane dotyczą zarówno procesu stanowienia prawa i jego interpretacji jak i oceny prawidłowości pojętych przez nich decyzji zawodowych. Niejednokrotnie poddają krytyce obecnie funkcjonujące rozwiązania oraz proponują działania usprawniające. Tak struktura grupy - w składzie której są też osoby, które są zatrudnione jako pracownicy administracyjni- jest bardzo korzystna dla studentów, którzy dopiero wchodzą na rynek pracy lub planują zmianę zawodu. Prowadzona dyskusja uświadamia tej grupie złożoność problemów omawianych w trakcie zajęć, zmienność otoczenia, uczy poszukiwania wiedzy i uświadamia konieczność stałego dokształcania się. Taka struktura grupy jest też wyzwaniem dla osób prowadzących zajęcia, bowiem pytania i problemy poruszane przez studentów wymagają specjalistycznej i zaawansowanej wiedzy praktycznej. Dlatego też uczelnia planując zatrudnienie bardzo duży nacisk kładzie na poszukiwanie kadry wykładowców związanej z praktyką zawodową, która będzie w stanie sprostać oczekiwaniom studentów. Regulacje dotyczące indywidualizacji procesu kształcenia dotyczące studentów szczególnie uzdolnionych zawiera regulamin studiów Uczelni. Student, który zaliczył pierwszy rok studiów i wykazuje wybitne uzdolnienia zwłaszcza w zakresie przedmiotów kierunkowych może uzyskać zgodę na studia według indywidualnego programu studiów. Ustalenie indywidualnego programu studiów polega na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku, na zmianie profilu specjalności lub na udziale studenta w pracach naukowo-badawczych i rozwojowych. W takiej sytuacji powołuje się opiekuna naukowego dla studenta spośród wykładowców, posiadających co najmniej stopień doktora. Opiekun wspólnie ze studentem ustalają harmonogram indywidualnego programu studiów, który przedstawiają rektorowi do akceptacji. Program powinien uwzględniać efekty uczenia się określone dla danego kierunku oraz indywidualne zainteresowania studenta. Organizację studiów według programu studiów w szczególności terminy zaliczeń, egzaminów i praktyk ustala opiekun naukowy, a zatwierdza rektor. Student traci prawo do studiów według indywidualnego programu studiów jeśli nie wypełni zadań wynikających z zatwierdzonego planu i ustalonej organizacji toku studiów. Indywidualizacja procesu kształcenia niejednokrotnie dotyczy również studentów niepełnosprawnych. W myśl postanowień regulaminu studiów WSHE, rektor na wniosek studenta niepełnosprawnego, mając na uwadze rodzaj

niepełnosprawności studenta, może zezwolić na: 1) zmianę sposobu uczestniczenia w zajęciach w szczególności na: a) zwiększenie dopuszczalnej absencji na zajęciach, b) ustalenie indywidualnej organizacji studiów. 2) uczestniczenie w zajęciach i egzaminach osób trzecich w szczególności: pełniących rolę tłumacza języka migowego, stenotypistów 3) na nagrywanie zajęć, 4) zmianę organizacji sesji egzaminacyjnej, 5) zmianę miejsca, formy i czasu trwania egzaminu lub zaliczenia, 6) indywidualne warunki korzystania z biblioteki. W przypadku gdy z powodu niepełnosprawności student nie może korzystać z materiałów dydaktycznych w zwykłym druku, prowadzący zajęcia w miarę posiadanych możliwości udostępnia materiały dydaktyczne w alternatywnej formie zapisu w szczególności: druk o zmienionej wielkości czcionki, zapis elektroniczny, nagranie audio. Formą indywidualizacji procesu dydaktycznego jest stworzenie studentom możliwości wyboru lektoratu, miejsca realizacji praktyk zawodowych, specjalności oraz problematyki pracy dyplomowej. Innym przejawem indywidualizacji kształcenia są oferowane przez WSHE bezpłatne szkolenia i kursy. Dla przykładu - w ubiegłym roku akademickim - studenci mieli możliwość uczestnictwa w bezpłatnym kursie pt. Archiwizacja i zarządzanie dokumentacją oraz w Warsztatach przedsiębiorczości.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w ramach dwudniowych zjazdów (sobotnio-niedzielnych średnio 8-10 zjazdów w semestrze). Zajęcia rozpoczynają się o godzinie 8, a kończą nie później niż o godzinie 19. Zajęcia ułożone są w blokach 1,5 godzinnych. Po każdym bloku przewidziana jest piętnastominutowa przerwa. Pomiędzy godziną 13 a 14 zaplanowana jest przerwa obiadowa. Godziny pracy Biura rektora, biblioteki oraz kwestury uwzględniają potrzeby studentów niestacjonarnych. Biuro rektora i biblioteka czynne jest codziennie w godzinach 8.00-16.00, kwestura pracuje od wtorku do soboty w godzinach 7.00- 15.00. Materiały dydaktyczne oraz informacje przeznaczone dla studentów zamieszczane są na platformie elearningowej. Informacje dotyczące życia studenckiego w szczególności przedsięwzięć o charakterze kulturalnym i sportowym zamieszczane są na Facebooku Uczelni.

W okresie zawieszenia zajęć w formie tradycyjnej, tj. od marca 2020 r. do chwili obecnej wszystkie formy kształcenia odbywają się w czasie rzeczywistym poprzez platformę MS Teams. Działania podejmowane w obszarze kształcenia na odległość koordynuje Rektor, który wraz z prorektorem czuwa nad prawidłowym przebiegiem zajęć odbywających się na odległość, mając możliwość hospitacji zajęć prowadzonych on-line. Rozwój technologii prowadzenia zajęć na odległość przyczynił się do upowszechniania zarówno technik kształcenia na odległość, ale również różnego rodzaju multimediów, które obecnie są wykorzystywane przez wykładowców do prowadzenia zajęć w formule on-line. Zadania te WSHE realizuje również poprzez systematyczne szkolenia wykładowców w zakresie wprowadzania i udostępniania materiałów dydaktycznych zarówno przez platformę e-learningową, jak i przy wykorzystaniu aplikacji MS Teams.

WSHE dysponuje platformą e-learningowa Moodle. Platforma funkcjonuje obecnie pod uczelnianym adresem internetowym: http://elearning.wshe.eu i stanowi główne narzędzie w kontaktach ze studentami (m.in. poprzez zamieszczanie na bieżąco informacji o organizacji roku akademickiego- harmonogram zajęć, zasady zaliczenia). Dodatkowo platforma wspiera zajęcia stacjonarne poprzez udostępnianie studentom materiałów w formie cyfrowej. Materiały udostępnianie w formie e-learningu stanowią wsparcie dla klasycznych form zajęć.

Ponadto, grupa studentów kierunku Bezpieczeństwo narodowe aktywnie uczestniczy w działalności Koła Naukowego Bezpieczni (a)polityczni. W tym zakresie studenci rozwijają swoje umiejętności praktyczne oraz poprzez udział w konferencjach naukowych m.in. byli uczestnikami Konferencji Naukowej organizowanej przez WSHE we współudziale Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS pt.: Administracja. Bezpieczeństwo i Społeczeństwo.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Na studia przyjmowani są absolwenci szkół ponadgimnazjalnych posiadający świadectwo dojrzałości. Rekrutacja odbywa na podstawie wolnego naboru w ramach limitu miejsc.

W myśl postanowień regulaminu studiów WSHE student innej szkoły wyższej może się ubiegać o przyjęcie na Uczelnię w trybie przeniesienia pod warunkiem spełnienia wszystkich wymogów wynikających z przepisów obowiązujących w poprzedniej szkole. Rektor określa warunki, termin i sposób wyrównania przez przeniesionego studenta zaległości wynikających z różnic programowych. Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w innej uczelni, w tym zagranicznej, przypisuje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk na Uczelni. Warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych poza Uczelnią, w tym w uczelni zagranicznej, w miejsce punktów przypisanych zajęciom i praktykom określonym w planie studiów i programie studiów jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się.

Na studia mogą zostać przyjęte również osoby w procedurze potwierdzania efektów uczenia się. Zasady przyjęcia studentów w trybie potwierdzania efektów uczenia się określa regulamin potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z jego postanowieniami proces potwierdzania efektów uczenia się przeprowadzają powołane przez rektora komisje każdorazowo dla rozpatrywanego wniosku. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.
W myśl postanowień regulaminu studiów student przyjęty na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się zwolniony jest z uczestnictwa w zajęciach z przedmiotów/zajęć, których efekty zostały uznane w wyniku potwierdzania efektów uczenia się. Student otrzymuje liczbę punktów ECTS przyporządkowaną do uznanego zajęć. Oceny uzyskane w wyniku potwierdzania efektów uczenia się wlicza się do średniej ocen ze studiów. Zaliczenia uzyskane w wyniku potwierdzania efektów uczenia się dokumentowane są w protokole weryfikacji efektów uczenia się, w karcie okresowych osiągnięć oraz w suplemencie do dyplomu. Osoba przyjęta na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się włączona jest do regularnego trybu studiów. Rektor powołuje dla takiego studenta opiekuna naukowego spośród nauczycieli akademickich, posiadających co najmniej stopień doktora. Opiekun wspólnie ze studentem ustalają harmonogram indywidualnego planu studiów, który przedstawiają rektorowi do akceptacji. Wobec studenta, który nie wypełni zadań wynikających z zatwierdzonego planu i ustalonej organizacji toku studiów stosuje się odpowiednio postanowienia niniejszego regulaminu dotyczące zaliczenia semestru studiów.

Student może za zgodą rektora studiować poza swoim kierunkiem podstawowym inne kierunki lub dowolne zajęcia, zarówno w Uczelni, jak również w innych szkołach wyższych. Rektor może cofnąć zgodę na studiowanie na innych kierunkach w razie niewypełnienia przez studenta obowiązków związanych z tokiem studiów na kierunku podstawowym. Student może za zgodą rektora odbywać część studiów w ramach krajowych lub międzynarodowych programów wymiany studentów. Przed wyjazdem na inną uczelnię student uzgadnia z rektorem program studiów i warunki zaliczenia. Na podstawie dokumentu stwierdzającego zaliczenie zajęć wraz z wykazem ocen i liczbą uzyskanych punktów ECTS rektor zalicza studentowi okres odbytych studiów do realizowanego kierunku studiów. Osiągnięte wyniki uwzględniane są przy obliczaniu średniej ocen w danym roku i średniej ocen z całego okresu studiów.

Zgodnie z programem studiów na kierunku Bezpieczeństwo narodowe zajęcia prowadzone są w następujących formach kształcenia:

- wykłady,
- ćwiczenia,
- konwersatoria
- seminaria
- praktyki zawodowe.

Zajęcia wykładowe służą głównie przekazywaniu i strukturyzacji wiedzy – prezentacji definicji, wyjaśnianiu pojęć i problemów. Opanowanie przez studenta treści wykładu oznacza osiągnięcie elementarnego celu kształcenia, jakim jest zapamiętanie wiadomości. Z kolei wykłady specjalnościowe pogłębiają wiedzę kierunkową zgodnie z indywidualnymi zainteresowaniami studenta, który dokonał wyboru określonej specjalności – bloku przedmiotów do wyboru. Niewielka liczebność grup pozwala na prowadzenie ich w formie konwersatoryjnej. Taka forma realizacji zajęć sprzyja aktywizacji studentów.
Umiejętności są kształtowane na ćwiczeniach, konwersatoriach, seminariach oraz w ramach pracy własnej studenta. Na konwersatoriach i ćwiczeniach student nabywa umiejętność wypowiedzi, korzystania z literatury, pozyskiwania informacji, przygotowywania zwartych opracowań pisemnych. Na ćwiczeniach, większy nacisk jest położony na metody problemowe i praktyczne oraz wykorzystywanie aktywizujących form prowadzenia zajęć. Należą do nich: dyskusja, praca w grupie, projekty indywidualne, prezentacje multimedialne, przygotowywanie i prezentacja referatów, opracowywanie projektów pism, decyzji i uchwał. Zajęcia ćwiczeniowe pozwalają na nawiązanie dwustronnej komunikacji ze studentami i dają możliwość oceny nie tylko stopnia zapamiętywania wiadomości, ale także ich rozumienia.
Wiedzę i umiejętności praktyczne studenci zdobywają również za pomocą praktyk zawodowych odbytych w trakcie studiów w różnych podmiotach administracji publicznej, podmiotach gospodarczych oraz podmiotach sfery społecznej.

Weryfikacja osiąganych przez studenta efektów uczenia się prowadzona jest przez cały proces kształcenia, na różnych jego etapach. Weryfikacja ta obejmuje więc:
- zaliczenia wszystkich form zajęć prowadzonych zgodnie z planem studiów,
- weryfikację efektów uczenia się wynikających z praktyki zawodowej,
- weryfikację efektów uczenia się związaną z przygotowaniem pracy dyplomowej (seminarium dyplomowe) oraz egzaminem dyplomowym.

Podstawowe zasady realizacji procesu kształcenia zawarte są w regulaminie studiów WSHE. Okresem zaliczeniowym jest semestr. Warunkiem zaliczenia semestru jest spełnienie wszystkich wymagań objętych programem studiów dla danego okresu nauki. Zaliczenie semestru zimowego powinno nastąpić nie później niż do 30 marca. Zaliczenie semestru letniego powinno nastąpić nie później niż do 30 września. Student przystępując do egzaminów i zaliczeń zobowiązany jest okazać, na prośbę egzaminatora, indeks i kartę okresowych osiągnięć. Oceny z wszystkich egzaminów i zaliczeń wpisywane są do indeksu, karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokołu zaliczenia zajęć. Wpisy na karcie okresowych osiągnięć, w indeksie i protokole zaliczenia zajęć stanowią podstawę do uzyskania zaliczenia semestru.
Stosowana skala ocen jest następująca:
- bardzo dobry (5,0)
- dobry plus (4,5)
- dobry (4,0)
- dostateczny plus (3,5)
- dostateczny (3,0)
- niedostateczny (2,0)

Warunkiem zaliczenia zajęć jest uczestnictwo studenta w przewidzianych programem studiów zajęciach dydaktycznych, uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia oraz złożenie egzaminu, jeżeli jest on przewidziany w programie studiów. Szczegółowy zakres wymagań w zakresie poszczególnych zajęć ustala wykładowca prowadzący te zajęcia i podaje do wiadomości studentów przed ich rozpoczęciem. Obecność studenta jest obowiązkowa na ćwiczeniach, proseminariach, seminariach, konwersatoriach, lektoratach, zajęciach laboratoryjnych i praktykach. Nieobecność studenta na zajęciach obowiązkowych powinna być usprawiedliwiona. Krótkotrwałą nieobecność na zajęciach usprawiedliwia prowadzący dane zajęcia. W razie wątpliwości lub braku dokumentacji o

usprawiedliwieniu krótkotrwałej nieobecności decyduje rektor. Sposób i termin odrobienia zaległości wynikających z nieobecności określa prowadzący zajęcia na początku semestru. Egzamin przeprowadza wykładający dane zajęcia w terminach sesji zaliczeniowo – egzaminacyjnej. W przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej studentowi przysługuje prawo składania jednego egzaminu poprawkowego z każdych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia kończą się zaliczeniem, student ma prawo do trzech terminów zaliczeń.

Szczegółowy sposób weryfikacji efektów uczenia się dla poszczególnych przedmiotów zawarty jest w sylabusie przedmiotu.
Wykorzystywanymi sposobami weryfikacji efektów uczelnia się są m.in:

- prace pisemne: kolokwium, test, projekt, prezentacje/referaty, zadanie,
- zaliczenia ustne
- odpowiedzi ustne, związane także z aktywnością na zajęciach,
- praca studentów w grupach,
- case study, kasusy
- uczestnictwo w dyskusji na wykładzie,
- egzamin,
- aktywność na zajęciach,
- grupowe rozwiązywanie problemów.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się nabywanych w ramach studenckiej praktyki zawodowej zawarte są w dokumentacji związanej z programem studiów.
Głównymi założeniami weryfikacji są:

- nadzór nad praktyką sprawowany jest przez Zakładowego Opiekuna Praktyk oraz przez pełnomocnika rektora do spraw praktyk;
- ocena umiejętności i kompetencji studenta dokonywana przez Zakładowego Opiekuna Praktyk opiera się na obserwacji czynności i zadań wykonywanych podczas praktyki i formalnie zapisywana jest w dzienniczku praktyk.
- zaliczenie praktyki przez pełnomocnika rektora do spraw praktyk opiera się na zakresie wykonywanych obowiązków i czynności zawartych w Dzienniczku Praktyki prowadzonym przez studenta, na ocenie Zakładowego Opiekuna Praktyk i wyniku przeprowadzonego egzaminu.

Szczegółowe wyniki egzaminów w tym średnie ocen i odsetek ocen negatywnych i pozytywnych oraz analiza przyczyn odsiewu studentów są przedstawiane podczas posiedzeń Senatu. W szczególności analizie poddawane są przedmioty gdzie odętek ocen bardzo dobrych lub niedostatecznych odbiega znaczenie od normy. Sprawozdania z przebiegu sesji były przedmiotem obrad senatu w np. terminach: 29.04.2017 r. -sprawozdanie z sesji egzaminacyjnej semestru zimowego 2016/2017 14.04.2018r. - sprawozdanie z przebiegu sesji egzaminacyjnej semestru zimowego 2017/2018, 17.11.2018r.- sprawozdanie z przebiegu sesji egzaminacyjnej semestru letniego 2017/2018; 13.04.2019 sprawozdanie z przebiegu sesji egzaminacyjnej semestru zimowego 2018/2019. 23.11.2019 sprawozdanie z przebiegu sesji egzaminacyjnej semestru zimowego roku akademickiego 2018/2019; 5.06.2020 sprawozdania z przebiegu sesji egzaminacyjnej semestru zimowego roku akademickiego 2019/2020. W przypadku zauważenia anomalii w rozkładzie ocen Władze poddają analizie przyczyny zaistniałej sytuacji.

Regulamin studiów określa również zasady prowadzenia egzaminu dyplomowego i ocen stosowanych przy egzaminie dyplomowym i ustaleniu końcowego wyniku studiów.

Zasady dyplomowania

- ✓ W terminie dwóch miesięcy przed planowanym terminem uruchomienia seminarium opracowywany jest zbiorczy wykaz proponowanych do uruchomienia seminariów. Liczbę seminariów na poszczególnych kierunkach określa rektor.

- ✓ Do listy proponowanych seminariów należy załączyć wykaz wymagań stawianych przez prowadzących seminaria kandydatom na seminarzystów bądź wskazać, iż o przyjęciu na seminarium decyduje wyłącznie kolejność zgłoszeń do wyczerpania limitu miejsc na danym seminarium.
- ✓ Liczebność grup seminaryjnych wynosi maksymalnie 15 osób. W wyjątkowych przypadkach rektor może podjąć decyzję o zwiększeniu liczby osób w grupie seminaryjnej ponad określony limit. Decyzja taka podejmowana jest na uzasadniony wniosek promotora.
- ✓ Prowadzący seminarium zgłasza rektorowi listę tematów prac dyplomowych w terminie miesiąca od dnia uruchomienia seminarium w celu zatwierdzenia. Zmiana tematu pracy wymaga pisemnego wniosku studenta uzasadniającego konieczność ustalenia nowego tematu i podlega zatwierdzeniu przez prorektora.
- ✓ Prowadzący seminaria zobowiązani są do zwracania szczególnej uwagi na merytoryczne, edytorskie i etyczne aspekty prac dyplomowych zgodnie z wytycznymi określonymi w procedurach jakościowych. Na końcu pracy dyplomowej powinny znaleźć się wypełnione druki oświadczenia o autorstwie pracy
- ✓ Promotor zatwierdzając pracę dyplomową umieszcza na niej klauzulę *Pracę przyjmuję* opatrzoną podpisem i datą. Recenzenta pracy wyznacza rektor.
- ✓ Składane prace dyplomowe są sprawdzane pod względem edytorskim i etycznym (za pomocą JSA). Prace dyplomowe nie spełniające wymogów nie są akceptowane i zostają zwrócone autorom przed przekazaniem do recenzji, z zleceniem wykonania odpowiednich poprawek. Promotorzy pod kierunkiem których zostaną przygotowane pracę dyplomowe nie spełniające wymogów opracowanych standardów nie uzyskują zgody na prowadzenie seminariów w następnym roku akademickim.
- ✓ Oceny pracy dyplomowej dokonuje jej promotor oraz jeden recenzent wyznaczony przez rektora z grupy nauczycieli akademickich ze stopniem co najmniej doktora.
- ✓ Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Odbywa się przed komisją w skład której wchodzą przewodniczący, promotor i recenzent pracy dyplomowej. Komisji egzaminu dyplomowego przewodniczy rektor lub delegowany przez niego nauczyciel akademicki. Zgodnie z Regulaminem studiów student udziela odpowiedzi na trzy pytania egzaminacyjne (w tym również dotyczące pracy dyplomowej) w celu sprawdzenia jego wiedzy z określonego kierunku studiów. Zestaw pytań egzaminacyjnych podawany jest wcześniej do wiadomości studentów. Na podstawie udzielanych odpowiedzi komisja ocenia nie tylko przygotowanie merytoryczne studenta, ale również umiejętności komunikacyjne, sprawność posługiwania się specjalistycznym słownictwem, umiejętność argumentowania, prezentowanego stanowiska i formułowania samodzielnych sądów.
- ✓ Odpowiedź na każde z pytań oceniana jest oddzielnie, w skali ocen od 2 do 5. Po zakończeniu egzaminu dyplomowego komisja ustala ocenę z egzaminu na podstawie średniej arytmetycznej ocen uzyskanych za odpowiedzi na poszczególne pytania O wyniku egzaminu dyplomowego komisja decyduje większością głosów. W przypadku rozbieżności w ocenie o wyniku egzaminu dyplomowego decyduje przewodniczący. Ukończenie studiów następuje z chwilą złożenia egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. W dyplomie wpisuje się ostateczny wynik studiów ustalony na podstawie średniej oceny ze studiów, oceny z pracy dyplomowej egzaminu dyplomowego, według zasad określonych regulaminem studiów. Komisja Egzaminacyjna zobowiązana jest do sporządzenia protokołu egzaminu dyplomowego, Protokół obejmuje treści pytań kierowanych do studenta i przyznane oceny za każde z pytań. Druk protokołu z wyliczoną średnią ocen ze studiów przygotowuje Biuro Rektora. Na wniosek studenta lub promotora egzamin dyplomowy może być egzaminem otwartym. Wniosek taki należy złożyć składając pracę dyplomową. Decyzję o przeprowadzeniu egzaminu otwartego podejmuje rektor. Uczestnicy egzaminu dyplomowego

nie będący w składzie komisji egzaminu dyplomowego nie mogą dyplomantowi zadawać pytań ani uczestniczyć w obradach w części niejawnej oceniającej egzamin.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Jednym z nadrzędnych celów polityki kadrowej w Uczelni jest tworzenie profesjonalnego zespołu kadry dydaktycznej, zapewniającego najwyższą jakość kształcenia. Uczelnia dokładała wszelkich starań, aby zajęcia dydaktyczne prowadziły osoby, które:

1) posiadają jak najwyższe kwalifikacje oraz dorobek naukowy w tym w szczególności w dyscyplinach naukowych do których został przyporządkowany kierunek,
2) posiadają z aktualne doświadczenie zawodowe, zdobyte poza systemem szkolnictwa wyższego,
3) odznaczają się wysoką komunikatywnością wypowiedzi i potrafią pobudzać studentów do samodzielnego i myślenia oraz kreatywnego podejścia do omawianych zagadnień

W związku ze zmianą przepisów dotyczących minimum kadrowego i uszczegółowieniem wymagań dotyczących praktycznego profilu kształcenia, w okresie od poprzedniej akredytacji kierunku studiów skład zespołu pracowników dydaktycznych uległ modyfikacji.
Priorytetem prowadzonej polityki kadrowej stało się pozyskanie kadry zatrudnionej w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy i jednocześnie legitymującej się doświadczeniem praktycznym w zakresie efektów uczenia się określonych dla ocenianego kierunku. Do zespołu dołączyły nowe osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza system szkolnictwa wyższego (dr Przemysław Zarzycki, dr Przemysław Gorzko, dr Patrycja Olchowska, dr Agnieszka Stolarska, dr hab. Zbigniew Wasąg) . Do zespołu dołączyły też nowe osoby, z którymi w związku z zatrudnieniem w WSHE jako podstawowym miejscu pracy, uczelnia wiąże nadzieje na długoletnią współpracę (dr Dorota Karczmarska)

Obecnie zespół pracowników realizujących zajęcia na ocenianym kierunku tworzą:

[redacted] zatrudniona w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy. Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Zainteresowania naukowe skupiają się wokół zagadnień z zakresu stosunków międzynarodowych zwłaszcza w obszarze państw Europy Wschodniej oraz wpływu technologii na rozwój potencjału i bezpieczeństwa państw.
Doświadczenie praktyczne: Od czerwca 2018 r. współpracuje z Centrum Europy Wschodniej – odpowiedzialna min za przygotowywanie ekspertyz i analiz w zakresie stosunków międzynarodowych. Rozprawa doktorska z obszaru Europy Wschodniej opisująca relacje Rosji i Czeczenii i ich wpływ na bezpieczeństwo regionalne i międzynarodowe wyróżniona w konkursie na najlepszą rozprawę doktorską z zakresu nauk o polityce im profesora Waldemara Michowicza. Organizator Instytut Badań nad Pokojem UŁ.
Od kilku lat współpracuje z firmami doradczymi oraz spółkami technologicznymi jako doradca, analityk i manager. Zajmuje się analizami, modelami biznesowymi, wsparciem w projektach B+R i modelami internacjonalizacji przedsiębiorstw zwłaszcza w obszarze nowych technologii.

Dr Dorota Karczmarska zatrudniona w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy. Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.
Autorka ok. 40 publikacji z zakresu prawa dowodowego, kryminalistyki, procedury karnej oraz prawa karnego. Prowadzi zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo, bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo narodowe oraz administracja. Jest promotorem ponad 80 prac dyplomowych

przygotowanych w ramach seminariów z prawa dowodowego i kryminalistyki oraz administracji prokuratury i wymiaru sprawiedliwości.
Doświadczenie praktyczne: uczestnictwo (asystowanie) w badaniach poligraficznych (wariograficznych) prowadzonych przez biegłego sądowego, przygotowanie i realizacja projektów z zakresu kryminalistyki w ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki

[redacted] Zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy. Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Doktor nauk o polityce.
Doświadczenie praktyczne: Działalność dydaktyczną łączy z pracą zawodową funkcjonariusza Straży Granicznej. Zatrudniony na stanowisku starszego kontrolera Zespołu Postępowań Granicznych - Grupy do Spraw Cudzoziemców Placówki Straży Granicznej w Hrebennem. Piastuje funkcję dowódcy Grupy do spraw Cudzoziemców. Zajmuje się weryfikacją warunków wjazdu cudzoziemców, wydawaniem decyzji administracyjnych (odmowy wjazdu, zobowiązania cudzoziemca do powrotu), cofaniem/ unieważnianiem/ wydawaniem wiz, kontrola legalności pobytu cudzoziemców, pobieranie odcisków linii papilarnych, rejestracją dokumentów, przyjmowaniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, rozpatrywanie wniesionych odwołań, pouczeniem cudzoziemców o zasadach i trybie postepowania, przysługujących im prawach i ciążących na nich obowiązkach w przypadku podejmowania czynności kontrolnych, odnotowywanie decyzji administracyjnych w dokumencie podróży

[redacted] zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy. Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. W ramach pracy naukowej zajmuje się, w szczególności problematyką prawnej ochrony zabytków, prawem budowlanym, gospodarką nieruchomościami, planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym, prawem ochrony środowiska.
Doświadczenie praktyczne: Prowadzi własną działalność gospodarczą w formie kancelarii radcy prawnego, specjalizując się w prowadzeniu spraw z zakresu prawa administracyjnego, gospodarczego, handlowego ze szczególnym uwzględnieniem prawa nieruchomości oraz prawa cywilnego. Jednocześnie świadczy stałe usługi prawne dla podmiotów z sektora usług budowlanych, handlowych i osób fizycznych .

[redacted] zatrudniony w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Zainteresowania naukowe skupiają się wokół zagadnień z tematyki prawa cywilnego i prawa ochrony własności intelektualnej.
Doświadczenie praktyczne: (radca prawny) Od 2014 r. prowadzi własną działalność gospodarczą w formie kancelarii radcy prawnego, specjalizując się w prowadzeniu spraw z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego, oraz administracyjnego. Jednocześnie świadczy lub świadczył stale usługi prawne na rzecz: spółdzielni mieszkaniowych, spółek komunalnych i przedsiębiorców.

[redacted] zatrudniony w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku profesora. Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Od 2005 roku do chwili obecnej prowadzi kompleksowe badania nad wpływem dofinansowania unijnego na uzbrojenie procesu pracy w gospodarstwach rodzinnych.
Doświadczenie praktyczne: W latach 1998-2002 Wójt Gminy Tereszpol. W latach 2003-2011 kierownik Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa; od roku 2011 Dyrektor oddziału ZUS w Biłgoraju.

[redacted] zatrudniona w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku adiunkta. Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Zainteresowania naukowe koncentrują się wokół zagadnień dotyczących archiwistyki, myśli politycznej i historii lokalnej.
Doświadczenie praktyczne: w latach 2003-2016 zatrudniona w Archiwum Państwowym w Zamościu na stanowisku archiwisty. Tam zyskała doświadczenie w zakresie gromadzenia, zabezpieczania, inwentaryzowania, opracowywania, udostępniania dokumentów. W ramach obowiązków zawodowych była min. członkiem zespołu dokonującego, w imieniu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, czynności kontrolnych w archiwach zakładowych prowadzonych przez jednostki państwowe i samorządowe. Obecnie prowadzi działalność gospodarczą w ramach której m.in. zajmuje się archiwizacją dokumentów w tym dokumentów kancelarii niejawnej oraz prowadzeniem auditu systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy i oceną ryzyka zawodowego oraz oceną przygotowania organizacji na potencjalne sytuacje awaryjne.

[redacted] zatrudniona w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy. Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Zainteresowania naukowe dotyczą zagadnień związanych z ekonomią oraz ekonomią gospodarczą zaś w szczególności skupiają się wokół problematyki ewolucji bankowości centralnej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem roli banku centralnego. Dorobek naukowy, w formie opublikowanych artykułów oraz innych prac, obejmuje łącznie ponad 40 pozycji w tym 1 autorską monografię. Wszystkie publikacje zawiązane są z tematyką prowadzonych badań a także z działalnością biznesową.
Doświadczenie praktyczne: Od 2010 roku prowadzi własną działalność gospodarczą. Jej doświadczenie biznesowe związane jest z finansami i zarządzaniem. W związku z prowadzoną działalnością współpracuje z wieloma organizacjami, aplikuje o dotacje unijne. Obecnie jest członkiem zarządu w spółce Red X Project Sp. z o.o.

[redacted] Zatrudniony w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy. Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.
Prowadzi badania z zakresu zarządzania i ekonomii. Ma w dorobku ponad 70 prac naukowych i popularnonaukowych. Uczestniczy w szkoleniach w zakresie działalności gospodarczej dla przedsiębiorstw. Prowadzi zajęcia na studiach podyplomowych z zakresu Zarządzania projektami i Zarządzania w administracji. Współdziała z organizacjami w obszarze funduszy europejskich. Jest promotorem ok.30 prac dyplomowych magisterskich z zakresu Zarządzania organizacjami, zasobami ludzkimi i prac projektowych dotyczących zakładania działalności gospodarczej

[redacted] zatrudniony na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy. Uczelnia stanowi dodatkowe miejsce pracy
Zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień związanych z bezpieczeństwem narodowym. Naukowo aktywnie zajmuje się problematyką dotyczącą obronności, zarządzania kryzysowego oraz funkcjonowaniem organów administracji publicznej w tych dziedzinach. Szczególną sferą zainteresowań jest System Obronny Państwa i rola poszczególnych jego elementów takich jak: Siły Zbrojne RP, podmioty gospodarcze czy elementy podsystemu niemilitarnego w tym samorząd terytorialny.
Doświadczenie praktyczne: Członek zespołu kontrolnego Prezesa Rady Ministrów w zakresie realizacji niemilitarnych przygotowań obronnych urzędów administracji publicznej (rządowej i samorządowej) szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, a ponadto w działach administracji rządowej. W ramach działalności Zespołu prowadzi kontrolę następujących zagadnień: szkolenie obronne, tworzenie warunków do realizacji zadań obronnych, przygotowanie stanowisk kierowania oraz realizacja zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa. Bierze czynny udział jako wykładowca w szkoleniu na kursach obronnych realizowanych w Akademii Sztuki Wojennej dla centralnych organów administracji rządowej i ich zastępców, dyrektorów departamentów i ich zastępców w urzędach centralnych, marszałków województw, starostów i prezydentów miast oraz ich zastępców, a także kierowników komórek organizacyjnych i

ich zastępców w urzędach samorządowych.

[redacted] zatrudniony na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego wykładowcy. Uczelnia stanowi dodatkowe miejsce pracy.
Dorobek naukowy obejmuje publikacje z zakresu: bezpieczeństwa państwa, zarządzania kryzysowego, zarządzania zasobami mobilizacyjnymi sił zbrojnych (rezerwy osobowe i środki transportowe); gotowości obronnej państwa: świadczeń na rzecz obrony, uzupełniania sił zbrojnych w czasie ich mobilizacyjnego rozwinięcia, administracji publicznej w bezpieczeństwie narodowym; administracji wojskowej: organizacji sił zbrojnych (Wojsk Lądowych), profesjonalizacji sił zbrojnych, gotowości bojowej i mobilizacyjnej RP.
Doświadczenie praktyczne: Prowadzi zajęcia dydaktyczne w CDKO na kursach doskonalących i kwalifikacyjnych dla oficerów z problematyki gotowości mobilizacyjnej i bojowej oraz administracji wojskowej. Prowadzi także zajęcia dydaktyczne na Wyższych Kursach Obronnych dla przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej z tematyki świadczeń na rzecz obrony oraz gotowości obronnej państwa. Jest zaangażowany w działalność ekspercką na rzecz Ministerstwa Obrony Narodowej oraz w prowadzenie zajęć na kursach obronnych dla przedstawicieli organów administracji publicznej oraz instytucji realizujących zadania obronne z problematyki reklamowania, świadczeń na rzecz obrony, gotowości obronnej państwa.

[redacted] zatrudniony w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku instruktora. Uczelnia stanowi jego podstawowe miejsce pracy.
Doświadczenie praktyczne: w latach 1994-1999 zatrudniony na stanowisku informatyka w instytucjach publicznych. Od 2008r. współwłaściciel Wydawnictwa Bombajka. W ramach obowiązków zawodowych zajmuje się stroną informatyczną działalności wydawniczej w tym przygotowywaniem projektów graficznych.

W ramach umów cywilnoprawnych zajęcia realizują:

st. chor. mgr Wojciech Kozorys ([redacted]. Doświadczenie praktyczne: Posiada kilkunastoletnie doświadczenie praktyczne w zakresie systemu zarządzania kryzysowego jednostki wojskowej, w ramach pracy zawodowej był m.in. odpowiedzialny za opracowanie aktów normatywnych w tym planów i instrukcji z tego zakresu, analizę zagrożeń niemilitarnych, realizację zadań w miejscu wystąpienia klęsk żywiołowych. Ponadto w ramach obowiązków zawodowych uczestniczył w pracach zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie i organizację ćwiczeń oraz zajęć z zakresu zarządzania kryzysowego dla organów administracji samorządowej, służb, pododdziałów wojskowych. Członek Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Zamościu. W pracy zawodowej zajmuje się również logistyką wojskową.

[redacted] Doświadczenie praktyczne: Pracował min w Wydziale Patrolowym, Wydziale Dochodzeniowo-Śledczym, Wydziale Prewencji. Posiada dziesięcioletnie doświadczenie pracy na stanowisku eksperta Zespołu Organizacji Służb Wydziału Prewencji KMP w Zamościu. Od 2016r. [redacted]. W trakcie pracy zawodowej zdobył doświadczenie w zakresie min prowadzenia dochodzeń i śledztw z zakresu przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu ludzkiemu, zabezpieczania śladów i dowodów, opracowywania programów prewencyjnych, organizowanie służby zewnętrznej dla komórek prewencyjnych KMP, współpracy z podmiotami poza policyjnymi w zakresie bezpieczeństwa, sporządzania informacji i sprawozdań z działalności KMP, kierowania wydziałem odpowiedzialnym za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

[redacted] (funkcjonariusz PSP) ratownik medyczny, specjalista do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy. Doświadczenie praktyczne: Od 2000r zatrudniony w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Zamościu. W ramach obowiązków zawodowych dokonuje min oceny i sposobu zabezpieczenia obiektów w środki gaśnicze oraz prowadzenia próbnej ewakuacji pracowników i użytkowników.

Posiada kilkuletnie doświadczenie pracy na stanowisku Miejskiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego. Obecnie zatrudniony jako starszy specjalista ratownik. Dodatkowo sprawuje funkcję specjalisty do spraw BHP i ppoż. W m.in. III LO w Zamościu oraz Dwujęzycznej Szkole Smart School w Zamościu. Prowadzi szkolenia z Kwalifikowanej Pierwszej Przedmedycznej (KPP), ochrony przeciwpożarowej oraz szkolenia wstępne i okresowe pracowników.

[redacted] dr nauk humanistycznych w zakresie psychologii
Badania i publikacje z zakresu psychologii osobowości, emocji, dotyczące potencjału psycho-społecznego człowieka w różnych obszarach jego funkcjonowania, w tym badań nad czynnikami prognozującymi występowanie różnych typów nonkonformizmu a szczególnie pozornego.
Doświadczenie praktyczne: Współautorka narzędzia diagnostycznego z obszaru pomiaru nonkonformizmu. Diagnozowanie i wsparcie psychologiczne oraz doradztwo zawodowe (LECHA CONSULTING, Nowe Horyzonty, OHP Zamość). Trener z tematyki psychologicznej w szkoleniach adresowanych do pracowników instytucji i biznesu (M.in.) PZU Życie, Vision Film Sp. z o o. S.K.A, Strabag, Hortex, ING Bank Śląski. Diagnozowanie kadry zarządzającej i doradztwo w procesie kwalifikacji pracowników (Agencja reklamowa Vena Art.).

[redacted] od 2005 r. radca prawny, od 2017r. mediator w Centrum Mediacji Gospodarczych KIRP w Warszawie.

[redacted]
Doktor nauk wojskowych w specjalności kierowanie organizacją nadany w 2008r. „Przygotowanie oficerów w świetle koncepcji strategicznej NATO”,
Doktor habilitowany nauk społecznych w dyscyplinie: nauki o obronności nadany w 2014r. „Działania taktyczne wojsk lądowych sił zbrojnych RP”.
Dorobek naukowy obejmuje publikacje dotyczące obronności i bezpieczeństwa: Działań taktycznych wojsk lądowych; Sztuki wojennej; Bezpieczeństwa militarnego; Współdziałania komponentu wojskowego z komponentem cywilnym w osiąganiu celów operacji; Operacji pokojowych i reagowania kryzysowego; Doświadczeń i wniosków z konfliktów zbrojnych oraz ich wpływ na zmiany w sztuce wojennej; Udziału Sił Zbrojnych RP w operacjach reagowania kryzysowego; Funkcjonowania Polskich Kontyngentów Wojskowych; planowanie i realizacja działań kinetycznych i niekinetycznych, Zarządzania kryzysowego.
Doświadczenie praktyczne: Uczestniczył w operacji stabilizacyjnej w ramach VII zmiany PKW Irak w sztabie Międzynarodowej Dywizji Centrum-Południe w okresie lipiec 2005–luty 2006 r. w Ad-Diwanijja, Al-Kut (Republika Iraku). W 2019 r. odbył, na własną prośbę, w ramach obowiązków służbowych pobyt szkoleniowy/staż w Polskim Kontyngencie Wojskowym w Republice Iraku w ramach operacji „Inherent Resolve” i NATO „Mission-Iraq”. Pozwoliło to na poznanie specyfiki służby i zadań wykonywanych przez żołnierzy polskich i koalicji. Odbył robocze wizyty w bazach: Al Tadżi, Al Asad, BDC Bagdad.

[redacted] mgr administracji posiada kilkuletnie doświadczenie w zakresie administrowania ochroną informacji. W latach 2015 – 2020 był zatrudniony na stanowisku Inspektora

Ochrony Danych Osobowych oraz Pełnomocnika ds. informacji niejawnych w Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. Prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie. W tym okresie zdobył również doświadczenie z zakresu obrony cywilnej – piastował funkcję Inspektor ds. Obrony Cywilnej.
Społecznik, Honorowy Zasłużony Dawca Krwi I stopnia, Odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Zasługi RP (2005 r.), Odznaczony przez Zarząd Stowarzyszenia Polska-Wschód Medalem Mickiewicz-Puszkin (2014 r.). W latach 2008-2016 Członek Rady Programowej Polskiego Radia Lublin S.A.

[redacted]

Dorobek naukowo-badawczy koncentruje się w głównie w dziedzinie nauk społecznych w następujących dyscyplinach: nauki społeczne, nauki o polityce i administracji oraz ekonomia i finanse, ponadto w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia, dorobek obejmuje 30 publikacji. Są to zarówno prace o charakterze monograficznym, jak i artykuły opublikowane w krajowych oraz zagranicznych wydawnictwach zwartych, jak i czasopismach naukowych.

[redacted] Doktor nauk o Ziemi w zakresie geografii, Zainteresowania naukowe koncentrują się wokół następujących zagadnień: rozwój zrównoważony, geografia turyzmu, turystyka miejska i city break, zanieczyszczenie światłem, parki ciemnego nieba, astroturystyka, nowe formy turystyki
Autor blisko 30 publikacji z zakresu geografii i geografii turyzmu, w tym 18 artykułów recenzowanych. Wystąpienia na 20 konferencjach naukowych, w tym 6 międzynarodowych

Ponadto zajęcia prowadzą lektorzy języków obcych [redacted]

Ważnym źródłem wiedzy o postrzeganiu kadry dydaktycznej przez studentów jest semestralna ankietyzacja studentów. Studenci oceniają wykładowców odpowiadają na pytania dotyczące przygotowania merytorycznego prowadzącego, komunikatywności, form prowadzonych zajęć, stosunku wykładowcy do studentów. Wyniki ankietyzacji są omawiane po każdym semestrze na posiedzeniu Senatu Uczelni. W przypadku dostrzeżenia znacznego odsetka ocen negatywnych władze Uczelni każdorazowo przeprowadzają postępowanie wyjaśniające. Wyniki ankietyzacji brane są również pod uwagę przy podejmowaniu decyzji dotyczących kontynuowania zatrudnienia wykładowcy.

W trosce o jakość kształcenia prowadzone są też hospitacje zajęć. W szczególności hospitowane są zajęcia prowadzone przez nowozatrudnionych pracowników.

Dobór nauczycieli akademickich dokonywany jest na podstawie analizy dorobku naukowego. Bardzo ważnym elementem doboru kadry dydaktycznej jest doświadczenie praktyczne. Uczelnia wspiera zatrudnioną kadrę poprzez stworzenie możliwości publikacji w Zeszytach naukowych WSHE oraz organizację konferencji naukowych i sympozjów. Priorytetem prowadzonej obecnie polityki kadrowej jest dobór kadry dla której WSHE stanowi podstawowe miejsc pracy

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

WSHE dysponuje trzema obiektami dydaktycznymi w których mieszczą się aule wykładowe, sale ćwiczeniowe, gabinety pracowników dydaktycznych, sale seminaryjne, pracownia informatyczna oraz biblioteka. Obiekty te zlokalizowane są przy ul. Koszary 8, 54 oraz ul. Okrzei 32. Obecnie dla zaspokojenia potrzeb lokalowych na cele dydaktyczne wykorzystywane są dwa obiekty zaprezentowane poniżej.

Koszary 8 (Rektorat)		
	Liczba miejsc	**Powierzchnia w m^2**
Pracownia informatyczna	19	53
Biblioteka i Biuro Karier		53
Sala wykładowa nr 1	40	53
Sala wykładowa nr 2	48	53

Koszary 54		
Aula D	130	115
Aula E	150	115
Sale ćwiczeniowe i seminaryjne Nr 1-8	15-25 osób	20-30
Gabinety wykładowców		

Laboratorium komputerowe wyposażone jest w 19 zestawów komputerowych. Są to standardowe konfiguracje składające się z jednostki centralnej, monitora, klawiatury i myszki. Wyposażone są też w bezprzewodowe karty sieciowe, dzięki czemu tworzą one sieć LAN i są podłączone do Internetu.
Wszystkie komputery mają zainstalowane systemy operacyjne firmy Microsoft i oprogramowanie biurowe Microsoft Office. Zestawy komputerowe Intel Pentium wraz z oprogramowaniem(Win 10 Prof., pakiet Office 2016 Prof.), monitory LCD Samsung 22¨ na wyposażeniu pracowni znajduje się Tablica eBeam Edge, projektor multimedialny i drukarka. Nad bezpieczeństwem poszczególnych komputerów czuwa oprogramowanie ESET Internet Suite.
Uczelnia udostępnia bezprzewodowo Internet przez znajdujące się na jej terenie hotspoty.

W trakcie zajęć dydaktycznych studenci mają dostęp do stanowisk komputerowych i Internetu w sali komputerowej, oraz niektórych salach wykładowych wyposażonych w komputery stacjonarne. Istnieje możliwość korzystania z komputerów przenośnych oraz rzutników multimedialnych będących własnością uczelni.

Studenci mają dostęp do platformy e-learningowej, na której znajdują się materiały dydaktyczne realizowane w ramach programu studiów. Stanowi również główny kanał informacji przekazywanych studentom na odległość.

W czasie wolnym od zajęć dydaktycznych studenci mogą korzystać ze stanowisk komputerowych znajdujących się w Bibliotece .Ponadto studenci maja bezpłatny dostęp ze wszystkich stanowisk komputerowych uczelni do systemu informacji prawnej wydawnictwa C.H. Beck „ Legalis”

Uczelnia stara się zapewnić studentom niepełnosprawnym odpowiednie warunki do korzystania z bazy dydaktycznej poprzez usuwanie barier architektonicznych w obiektach (podjazd, dogodne wyjście do budynku, przystosowane toalety). Ze względu jednak na zabytkowy charakter budynków nie jest możliwe w pełni dostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Z tego względu zajęcia dydaktyczne, w których uczestniczą studenci niepełnosprawni odbywają się na parterze.

Budynki przy ul. Okrzei 32, którego uczelnia jest współwłaścicielem z Fundacją na rzecz utworzenia i działania Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im Jana Zamoyskiego w Zamościu, nie są obecnie wykorzystywane do celów dydaktycznych ze względu na mniejszą liczbę studentów w porównaniu do lat ubiegłych.

Zbiory Biblioteki WSH-E są dostosowane do profilu kształcenia w Uczelni i do jej potrzeb naukowo-dydaktycznych, obejmują takie dziedziny wiedzy, jak prawo, administracja,

nauki o bezpieczeństwie i obronności, nauki polityczne, nauki ekonomiczne, organizacja i zarządzanie, socjologia.

Biblioteka zgromadziła (stan zbiorów bibliotecznych na dzień 15.12.2020) :
6126 woluminów wydawnictw zwartych i ciągłych, 10 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych, w tym dwie bazy danych Biblioteki Narodowej : Przewodnik Bibliograficzny w formacie MARC 21(zawiera polską bibliografię narodową 1976-2003), Kartoteka wzorcowych haseł przedmiotowych, oraz 31 książek elektronicznych.
W prenumeracie stałej są 4 tytuły czasopism, w tym z dziedziny nauk o bezpieczeństwie i obronności: Bezpieczeństwo Narodowe, Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego, z prawa i administracji : Państwo i Prawo oraz Samorząd Terytorialny. Ponadto w zbiorach biblioteki znajdują się 32 tytuły czasopism, które były prenumerowane w latach ubiegłych, bądź które biblioteka otrzymała w darze, w tym z dziedziny bezpieczeństwa oraz prawa i administracji:
Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka – rocznik 2014
Przegląd Obrony Cywilnej – roczniki 2015-2016
Kwartalnik Prawa Prywatnego – roczniki 1992, 1993-2012,
Orzecznictwo Sądów Polskich – roczniki 2001-2011,
Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba cywilna – roczniki 2000-2011,
Państwo i Prawo – roczniki 1953, 1954, 1956-1986, 2000-2018,
Prawnik – roczniki 2004-2009,
Przegląd Sądowy – roczniki 2000-2012,
Radca Prawny – roczniki 2014-2015
Samorząd Terytorialny – roczniki 2000, 2001, 2005-2018
Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego – rocznik 2014
Administracja. Teoria-Dydaktyka-Praktyka – rocznik 2014

Użytkownicy mają dostęp sieciowy na wszystkich komputerach w bibliotece i uczelni do systemu informacji prawnej Legalis Wydawnictwa C.H. Beck, który zawiera: Dzienniki Ustaw, Monitory Polskie, Dzienniki urzędowe, Prawo korporacyjne, orzecznictwo, wzory pism i formularzy, informatory; komentarze i monografie: Prawo administracyjne, Prawo samorządowe Prawo cywilne, Prawo nieruchomości, Prawo pracy, Prawo karne, Postępowanie karne, Prawo podatkowe, Unia Europejska, System Prawa Administracyjnego i System Prawa Prywatnego; monografie oraz artykuły problemowe z takich czasopism Wydawnictwa C. H. Beck, jak: Monitor Prawniczy, Monitor Prawa Pracy, Monitor Podatkowy, Studia Prawa Prywatnego, Nieruchomości, Prokuratura i Prawo, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, Prawo Mediów Elektronicznych, Iustitia, Edukacja Prawnicza, Informacja w Administracji publicznej.

W ramach programu Bankowość-Finanse-Samorząd – Wiedza on-line, studenci mają dostęp do elektronicznych wersji pism (numery bieżące i archiwalne):Miesięcznik Finansowy Bank, Nowoczesny Bank Spółdzielczy, Europejski Doradca Samorządowy, Finansowanie Nieruchomości, Kurier Finansowy.

W bibliotece można korzystać z czasopism pełnotekstowych dostępnych online takich, jak: Bezpieczeństwo Narodowe, Kwartalnik Bellona, Przegląd Pożarniczy, Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka, Bezpieczeństwo i Technika Pożarnicza, e-Terroryzm.pl, Obronność. Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej, Przegląd Historyczno-Wojskowy, Przegląd Sił Zbrojnych, Studia Bezpieczeństwa Narodowego, Security i Defence, Zeszyty Naukowe Akademii Obrony Narodowej, Internetowy Przegląd Prawniczy, Na wokandzie, Acta Universitatis Lodziensis. Folia Iuridica, e- Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych, Miscelanea Historico-Iuridica,

Przegląd Prawniczy UW R. 14, 15 (2015, 2016), Roczniki Nauk Prawnych (T. 25-28), Ekonomia on-line, Finanse, Problemy Polityki Społecznej, Przegląd Statystyczny, Organizacja i Kierowanie, Studia Administracyjne.

Biblioteka użytkuje zintegrowany system informatyczny LIBRA 2000 dla biblioteki akademickiej, księgozbiór jest skomputeryzowany, została utworzona katalogowa baza danych.

Biblioteka posiada trzy stanowiska komputerowe dla czytelników (w tym jedno przeznaczone dla osoby niepełnosprawnej), co umożliwia internetowy dostęp do baz danych online, zasobów bibliotek cyfrowych oraz katalogów bibliotek polskich i zagranicznych, a także oddzielną czytelnię, w której jest możliwość korzystania ze zbiorów na miejscu. Ponadto w bibliotece można korzystać z bezprzewodowego internetu Wi-Fi.

Zbiory są udostępniane w godzinach otwarcia biblioteki zgodnych z oczekiwaniami studentów niestacjonarnych, tj. również w sobotę i w niedzielę w godz.8.00-16.00. Biblioteka prowadzi także wypożyczenia krótkoterminowe książek z księgozbioru czytelni i innych materiałów przeznaczonych do tej formy wypożyczeń. Nie występują bariery architektoniczne uniemożliwiające korzystanie osobom niepełnosprawnym. Studenci i pracownicy naukowi mają możliwość składania propozycji zakupu wydawnictw do biblioteki., uzupełniana jest literatura podawana w sylabusach przedmiotu.

Biblioteka ma podpisane porozumienia o współpracy z Biblioteką Pedagogiczną w Zamościu, Książnicą Zamojską, a w ramach porozumienia zawartego pomiędzy Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie a Wyższą Szkoła Humanistyczno- Ekonomiczną im Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu współpracuje z Biblioteką Wydziału.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Zarówno w momencie tworzenia koncepcji kształcenia, jak i w procesie doskonalenia programu uczelnia korzysta z informacji uzyskanych od przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Niezwykle istotnym źródłem wiedzy o oczekiwaniach pracodawców jest już sam zespół pracowników dydaktycznych realizujących zajęcia na ocenianym kierunku. Większość z nich posiada doświadczenie praktyczne związane z kierunkiem studiów. Pośród pracowników są:

[redacted] Działalność dydaktyczną łączy z pracą zawodową funkcjonariusza Straży Granicznej. Zatrudniony na stanowisku starszego kontrolera Zespołu Postępowań Granicznych - Grupy do Spraw Cudzoziemców Placówki Straży Granicznej w Hrebennem. Piastuje funkcję dowódcy Grupy do spraw Cudzoziemców.

[redacted] Od czerwca 2018 r. współpracuje z Centrum Europy Wschodniej – odpowiedzialna min za przygotowywanie ekspertyz i analiz w zakresie stosunków międzynarodowych. Od kilku lat współpracuje z firmami doradczymi oraz spółkami technologicznymi jako doradca, analityk i manager. Zajmuje się analizami, modelami biznesowymi, wsparciem w projektach B+R i modelami internacjonalizacji przedsiębiorstw zwłaszcza w obszarze nowych technologii.

[redacted] Członek zespołu kontrolnego Prezesa Rady Ministrów w zakresie realizacji niemilitarnych przygotowań obronnych urzędów administracji publicznej (rządowej i samorządowej) szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, a ponadto w działach administracji rządowej. W ramach działalności Zespołu prowadzi kontrolę następujących zagadnień: szkolenie obronne,

tworzenie warunków do realizacji zadań obronnych, przygotowanie stanowisk kierowania oraz realizacja zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa. Bierze czynny udział jako wykładowca w szkoleniu na kursach obronnych realizowanych w Akademii Sztuki Wojennej dla centralnych organów administracji rządowej i ich zastępców, dyrektorów departamentów i ich zastępców w urzędach centralnych, marszałków województw, starostów i prezydentów miast oraz ich zastępców, a także kierowników komórek organizacyjnych i ich zastępców w urzędach samorządowych.

[redacted] Prowadzi zajęcia dydaktyczne w CDKO na kursach doskonalących i kwalifikacyjnych dla oficerów z problematyki gotowości mobilizacyjnej i bojowej oraz administracji wojskowej. Prowadzi także zajęcia dydaktyczne na Wyższych Kursach Obronnych dla przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej z tematyki świadczeń na rzecz obrony oraz gotowości obronnej państwa. Jest zaangażowany w działalność ekspercką na rzecz Ministerstwa Obrony Narodowej oraz w prowadzenie zajęć na kursach obronnych dla przedstawicieli organów administracji publicznej oraz instytucji realizujących zadania obronne z problematyki reklamowania, świadczeń na rzecz obrony, gotowości obronnej państwa.

[redacted] – żołnierz zawodowy. Posiada kilkunastoletnie doświadczenie praktyczne w zakresie systemu zarządzania kryzysowego jednostki wojskowej, w ramach pracy zawodowej był m.in. odpowiedzialny za opracowanie aktów normatywnych w tym planów i instrukcji z tego zakresu, analizę zagrożeń niemilitarnych, realizację zadań w miejscu wystąpienia klęsk żywiołowych. Ponadto w ramach obowiązków zawodowych uczestniczył w pracach zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie i organizację ćwiczeń oraz zajęć z zakresu zarządzania kryzysowego dla organów administracji samorządowej, służb, pododdziałów wojskowych. Członek Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Zamościu. W pracy zawodowej zajmuje się również logistyką wojskową. Jest weteranem misji poza granicami kraju.

[redacted] od 1992r funkcjonariusz Policji. Pracował min w Wydziale Patrolowym, Wydziale Dochodzeniowo-Śledczym, Wydziale Prewencji. Posiada dziesięcioletnie doświadczenie pracy na stanowisku eksperta Zespołu Organizacji Służb Wydziału Prewencji KMP w Zamościu. [redacted] W trakcie pracy zawodowej zdobył doświadczenie w zakresie min prowadzenia dochodzeń i śledztw z zakresu przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu ludzkiemu, zabezpieczania śladów i dowodów, opracowywania programów prewencyjnych, organizowanie służby zewnętrznej dla komórek prewencyjnych KMP, współpracy z podmiotami poza policyjnymi w zakresie bezpieczeństwa, sporządzania informacji i sprawozdań z działalności KMP, kierowania wydziałem odpowiedzialnym za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

[redacted] (funkcjonariusz PSP) ratownik medyczny, specjalista do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy. Od 2000r zatrudniony Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Zamościu. oceny i sposobu zabezpieczenia obiektów w środki gaśnicze oraz prowadzenia próbnej ewakuacji pracowników i użytkowników. Posiada kilkuletnie doświadczenie pracy na stanowisku Miejskiego koordynatora ratownictwa medycznego. Obecnie zatrudniony jako starszy specjalista ratownik. Dodatkowo sprawuje funkcję specjalisty do spraw BHP w III LO w Zamościu oraz Dwujęzycznej Szkole Smart School w Zamościu.

[redacted] (radca prawny) od 2013 r. prowadzi własną działalność gospodarczą w formie kancelarii radcy prawnego, specjalizując się w prowadzeniu spraw z zakresu prawa administracyjnego, gospodarczego, handlowego ze szczególnym uwzględnieniem

prawa nieruchomości oraz prawa cywilnego. Jednocześnie świadczy stałe usługi prawne dla podmiotów z sektora usług budowlanych, handlowych i osób fizycznych

[redacted]Gorzko (radca prawny) Od 2014 r. prowadzi własną działalność gospodarczą w formie kancelarii radcy prawnego, specjalizując się w prowadzeniu spraw z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego, oraz administracyjnego. Jednocześnie świadczy lub świadczył stale usługi prawne na rzecz: spółdzielni mieszkaniowych, spółek komunalnych i przedsiębiorców.

[redacted] W latach 1998-2002 Wójt Gminy Tereszpol. W latach 2003-20011 kierownik Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa; od roku 2011 Dyrektor oddziału ZUS w Biłgoraju.

Dr nauk o polityce Magdalena Kuranc –Szymczak w latach 2003-2016 zatrudniona w Archiwum Państwowym w Zamościu na stanowisku archiwisty. Tam zyskała doświadczenie w zakresie gromadzenia, zabezpieczania, inwentaryzowania, opracowywania, udostępniania dokumentów. W ramach obowiązków zawodowych była min. członkiem zespołu dokonującego, w imieniu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, czynności kontrolnych w archiwach zakładowych prowadzonych przez jednostki państwowe i samorządowe. Obecnie prowadzi działalność gospodarczą w ramach której m.in. zajmuje się archiwizacją dokumentów w tym dokumentów kancelarii niejawnej oraz prowadzeniem auditu systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy i oceną ryzyka zawodowego oraz oceną przygotowania organizacji na potencjalne sytuacje awaryjne.
.
[redacted] Od 2010 roku prowadzi własną działalność gospodarczą. Jej doświadczenie biznesowe związane jest z finansami i zarządzaniem. W związku z prowadzoną działalnością współpracuje z wieloma organizacjami, aplikuje o dotacje unijne. Obecnie jest członkiem zarządu w spółce Red X Project Sp. z o.o

[redacted] od 2005 r. radca prawny, od 2017r. mediator w Centrum Mediacji Gospodarczych KIRP w Warszawie.

[redacted] Uczestniczył w operacji stabilizacyjnej w ramach VII zmiany PKW Irak w sztabie Międzynarodowej Dywizji Centrum-Południe w okresie lipiec 2005–luty 2006 r. w Ad-Diwanijja, Al-Kut (Republika Iraku). W 2019 r. odbył, na własną prośbę, w ramach obowiązków służbowych pobyt szkoleniowy/staż w Polskim Kontyngencie Wojskowym w Republice Iraku w ramach operacji „Inherent Resolve" i NATO „Mission-Iraq". Pozwoliło to na poznanie specyfiki służby i zadań wykonywanych przez żołnierzy polskich i koalicji. Odbył robocze wizyty w bazach: Al Tadżi, Al Asad, BDC Bagdad.

Jak widać sam skład osobowy zespołu dydaktycznego świadczy o ścisłym związku realizowanego procesu kształcenia z rynkiem pracy regionu. Wykładowcy przygotowując sylabusy, dobierając metody kształcenia i metody weryfikacji efektów uczenia się, kierują się zdobytym doświadczeniem praktycznym. W trakcie zajęć dzielą się ze studentami swoimi spostrzeżeniami i kładą szczególny nacisk na kształtowanie umiejętności najbardziej oczekiwanych na rynku pracy.
Dodatkowo w toku realizacji procesu kształcenia współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się poprzez: udział w zajęciach studyjnych w instytucjach państwowych zajmujących się kształtowaniem polityki bezpieczeństwa oraz w instytucjach reagowania kryzysowego. Pozwala to na bezpośredni kontakt z osobami zajmującymi się

bezpieczeństwem narodowym i zarządzaniem kryzysowym oraz stosowaniem prawa w sytuacjach zagrożeń i nadzwyczajnych.(np. wizyta studyjna w Sejmie RP, w jednostce wojskowej, w Zakładzie Karnym, w KMPSP w Zamościu).

Dodatkowo Uczelnia prowadzi monitoring programu studiów. W szczególności poprzez ocenę programu za pomocą ankiety oceny programu. Interesariusze oceniają program odpowiadają na pytania dotyczące zakresu wiedzy merytorycznej, umiejętności i kompetencji jakich oczekują od kandydatów do pracy. Oceniający dokonują również analizy przesłanego programu kształcenia i odpowiadają na pytania dotyczące wymiaru godzinowego jaki został przeznaczony na realizację poszczególnych zajęć, konieczności uzupełnienia programu o nowe przedmioty lub treści kształcenia W gronie oceniających znajdują się osoby pełniący funkcje kierownicze różnego szczebla administracji, instytucji i służb zajmujących się obszarem bezpieczeństwa.
Corocznie prowadzona jest również wśród pracodawców ankieta badającą przygotowanie studentów i absolwentów. Badaniem objęci są w szczególności pracodawcy u których studenci odbywają praktyki zawodowe. Z przeprowadzanych analiz wynika, że Pracodawcy zdecydowanie pozytywnie postrzegają przygotowanie absolwentów do pracy. Dosyć wysoko i wysoko oceniają poszczególne kwalifikacje zawodowe studentów/absolwentów: wiedzę ogólną i ogólnozawodową, kierunkową wiedzę fachową, znajomość obowiązujących przepisów prawa, umiejętność korzystania z narzędzi informatycznych, znajomość języków obcych i kompetencje psychospołeczne, a także umiejętność komunikacji.
Przy dokonywaniu oceny jakości dydaktyki zasięga się również opinii absolwentów Opinia ma formę anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród absolwentów.
Ankietyzację absolwentów przeprowadza się corocznie. Ankieta monitoruje opinie absolwentów na temat programów kształcenia, kadry nauczycielskiej, organizacji procesu dydaktycznego i osiągniętych efektach. Z prowadzonych od wielu lat badań opinii absolwentów wynika, że absolwenci oczekują następujących działań, które powinna realizować uczelnia w celu ułatwienia im wejścia na rynek pracy: organizacja targów pracy, dostosowania programów kształcenia do rynku pracy, pomocy biura karier, zwiększenie liczby zajęć praktycznych. Mając na uwadze min te opinie Uczelnia podejmuje działania doskonalące.

Wyniki w/w badań wykorzystywane są do okresowej oceny jakości kształcenia i modyfikacji programów kształcenia. Rokrocznie na spotkaniu zespołu dydaktycznego oraz posiedzeniach Senatu omawiane są wyniki przeprowadzonych ankiet, w tym zaobserwowane problemy i dyskutowane propozycje zmian.
Uczelnia zawarła ponad trzydzieści umów o współpracy w zakresie monitorowania programów kształcenia oraz organizacji praktyk z różnego typu podmiotami z regionu.
Uczelnia corocznie organizuje targi pracy, w których uczestniczy kilkudziesięciu pracodawców z regionu lubelskiego.
Na podstawie sygnałów z rynku pracy opracowano koncepcję kształcenia i zdefiniowano oczekiwane efekty uczenia się. Dobrym przykładem współpracy z otoczeniem gospodarczym jest niedawna modernizacja programu kształcenia związana z uruchomieniem nowej specjalności. W odpowiedzi na sygnały ze strony interesariuszy i studentów począwszy od roku 2019/2020 wprowadzono do planu studiów nową specjalność Formacje mundurowe. Uruchomienie nowej specjalności zostało poprzedzone analizą i konsultacjami z otoczeniem społeczno- gospodarczym realizowanego programu studiów.

Na podstawie prowadzonej ankietyzacji ustalono, że najczęściej pracodawcy oczekują znajomości prawa krajowego w obszarze bezpieczeństwa oraz znajomości organizacji i funkcjonowania

systemów bezpieczeństwa na poziomie krajowym oraz na poszczególnych poziomach funkcjonowania administracji państwowej, wiedzy na temat zakresu odpowiedzialności i zadań organów państwa, służb, samorządów i innych jednostek w obszarze bezpieczeństwa. W obszarze umiejętności najczęściej wskazywano na umiejętność interpretowania przepisów prawa na potrzeby zajmowanego stanowiska. Umiejętność pozyskiwania informacji i danych oraz ich analizowania i interpretowania na potrzeby oceny stanu bezpieczeństwa na poziomie właściwym do zajmowanego stanowiska. Umiejętność przygotowania, redagowania dokumentów (np. zarządzenia, regulaminy, instrukcje, plany) stosownie do potrzeb stanowiska pracy. Umiejętność sprawnego organizowania pracy z wykorzystaniem dostępnych narzędzi, systemów technicznych, w tym programów i sprzętu informatycznego. Umiejętność szybkiego podejmowania decyzji, praktycznego rozwiązywania problemów w obszarze bezpieczeństwa na danym poziomie, budowania argumentacji w wystąpieniach publicznych, opanowania emocji w sytuacjach kryzysowych, prowadzenia negocjacji społecznych.

Wnioski płynące z ankietyzacji podmiotów zewnętrznych pozwoliły na dokonanie monitoringu opracowanych efektów kształcenia w kontekście oczekiwań interesariuszy. W efektach uczenia się opracowanych dla kierunku znajdują się efekty zgodne z w/w oczekiwaniami np. wiedza o ustroju, strukturach i funkcjonowaniu państwa oraz jego instytucji w szczególności w obszarze bezpieczeństwa narodowego, sposoby pozyskiwania wiedzy o aktualnych regulacjach prawa krajowego i międzynarodowego, metody i techniki pozyskiwania innych danych pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące. Wiedza na temat metod analizy oraz interpretacji informacji dla potrzeb efektywnego podejmowania decyzji w obszarze bezpieczeństwa, umiejętność posługiwania się w sposób prawidłowy normami prawa powszechnie obowiązującego i prawa wewnętrznego w szczególności w celu właściwego zastosowania procedur bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, umiejętność merytorycznego argumentowania swoich poglądy oraz formułowania odpowiedzi na krytykę posługując się nabytą wiedzą teoretyczną czy też umiejętność wykorzystywania programów komputerowych do rozwiązywania problemów pojawiających się w pracy zawodowej.

W wyniku wniosków płynących ze wspomnianej wyżej ankietyzacji otoczenia społecznego uzupełniono np. program zajęć z przedmiotu BHP o zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa budynków, a zajęcia z Pierwszej pomocy przedmedycznej o zagadnienia dot. Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Mając na uwadze wzmocnienie umiejętności studentów w zakresie tworzenia prawa do programu wprowadzono nowy przedmiot tj Warsztaty tworzenia i interpretacji aktów prawnych. W ramach prac modernizacyjnych przesunięto wybór i realizację przedmiotów specjalnościowych z semestru trzeciego na czwarty.

Obok współpracy ściśle związanej z procesem kształcenia, uczelnia organizuje wykłady otwarte, konferencje, spotkania autorskie adresowane nie tylko do studentów ale również do mieszkańców miasta i regionu. Jako przykład tego typu działania można wymienić panel dyskusyjny zorganizowany we współpracy z Książnicą Zamojską, który miał miejsce w październiku ubiegłego roku i dotyczył pojednania polsko-ukraińskiego. Inny przykład to ekspozycja pt. Wydarzenia-ludzie-tradycja

prezentująca skany dokumentów archiwalnych, z okresu powstania styczniowego. Wystawa przygotowana została we współpracy z Archiwum Państwowym w Lublinie. Inny przykład to szkolenie dla obserwatorów rozpraw, które odbyło się w grudniu ubiegłego roku, przeprowadzone przez Fundację Court Watch. Fundacja jest ruchem obywatelskim polegającym na sprawowaniu kontroli społecznej nad pracą sądów i wymiaru sprawiedliwości.
Efektem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest również zorganizowana w maju 2018 konferencja naukową pt. *Wyzwania dla systemu bezpieczeństwa Polski. Aspekty militarne i niemilitarne*. Współorganizatorami konferencji byli: Wydział Wojskowy Akademii Sztuki Wojennej, Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego, Muzeum Zamojskie, Ludowe Towarzystwo Naukowo- Kulturalne Oddział Zamość oraz Fundacja Rozwoju Świadomości Obywatelskiej Experto Pro Bono. Patronat honorowy nad konferencją objęli: Prezydent Miasta Zamość Andrzej Wnuk oraz Okręgowa Izba Radców Prawnych w Lublinie. W gronie uczestników konferencji obok pracowników naukowych znaleźli się przedstawiciele służb mundurowych i studenci. Dyskutowano min. o roli wojsk specjalnych, o zagrożeniach związanych z naruszaniem bezpieczeństwa informacji czy też nieścisłościach w obowiązujących aktach prawnych dotyczących funkcjonowania systemu obronnego. Efektem konferencji jest publikacja wydana wspólnie przez WSHE i Akademię Sztuki Wojennej w 2019r. pt. *Zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski* .
Inny przykład współpracy o charakterze naukowym to Konferencja Naukowa zorganizowana w listopadzie tego roku przez WSHE we współpracy z Katedrą Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS pt.: *Administracja. Bezpieczeństwo i Społeczeństwo.* Również efektem tej konferencji będzie wydanie publikacji pokonferencyjnej.

Uczelnia jest pomysłodawcą cyklicznej akcji „Akademickie światełko dla Orląt" Akcja jest wynikiem współpracy Uczelni z Gminą Susiec i Łukowa. *Akademickie Światełko dla Orląt* to akcja, której celem jest oddanie hołdu Poległym i utrzymanie pamięci o Obrońcach Lwowa. Dwa razy do roku studenci, pracownicy samorządowi i wykładowcy odwiedzają Cmentarz Obrońców Lwowa aby zapalić symboliczne światełka. Uczestnictwo w tego typu wydarzeniach uczy studentów poszanowania dla dziedzictwa narodowego, kształtuje postawy patriotyczne ale również zachęca do pracy społecznej, uświadamiając wagę włączania się w projekty społeczne dla kształtowania tożsamości narodowej, państwa prawnego i rozwoju demokracji.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Niemal od samego początku istnienia Uczelnia jest uczestnikiem programu Erasmus. Uczelnia zawarła szereg porozumień dotyczących współpracy w zakresie wymiany studentów, nauczycieli i pracowników administracji, organizowania wspólnych projektów naukowych. W obecnym okresie projektowym tj. lata 2014-2021 WSHE współpracuje z następującymi Uczelniami: Kraj Miejscowość Oficjalna nazwa organizacji Kod Erasmusa 33 Belgia KORTRIJK KATHOLIEKE HOGESCHOOL VIVES ZUID B KORTRIJ01 Bułgaria SOFIA UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY BG SOFIA03 Bułgaria Svishtov D. A. Tsenov Academy of Economics BG SVISHTO02 Portugalia BRAGANCA Instituto Politécnico de Bragança P BRAGANC01 Portugalia LISBOA Academia Militar Portugalia GUARDA INSTITUTO POLITECNICO DA GUARDA P GUARDA01 Portugalia Viana do Castelo INSTITUTO POLITECNICO DE VIANA DE CASTELO P VIANA-D01 Portugalia Lisboa Instituto Superior de Comunicação Empresarial P LISBOA58 Portugalia COVILHA UNIVERSIDADE DA BEIRA INTERIOR P COVILHA01 Portugalia

SANTAREM INSTITUTO POLITECNICO DE SANTAREM P SANTARE01 Republika Czeska Ceske Budejovice Vysoka skola evropskych a regionalnich studii,o.p.s. CZ CESKE03 Republika Czeska Praha 5 Bankovni institut vysoka skola, a.s. CZ PRAHA11 Rumunia ORADEA UNIVERSITATEA DIN ORADEA RO ORADEA01 Słowenia Nova Gorica Evropska pravna fakulteta Słowenia Novo mesto Visoka sola za upravljanje in poslovanje Novo mesto SI NOVOME01 Słowenia Celje Fakulteta za komercialne in poslovne vede SI CELJE04 Słowenia Ljubljana GEA College - Fakulteta za podjetnistvo SI PORTORO02 Słowenia Kranj FAKULTETA ZA DRZAVNE IN EVROPSKE STUDIJE SI KRANJ03 Turcja Kayseri Erciyes Üniversitesi TR KAYSERY01 Turcja Usak UNIVERSITY OF USAK TR USAK01.

W ostatnich latach wykładowcy uczestniczyli w tygodniowych wyjazdach mobilnościowych do uczelni partnerskich 1) BELGIA - VIVES University College Kortrijk-Roeselare-Tielt-Torhout 22-24.03.2016: 2) PORTUGALIA - Polytechnic Institute of Bragança 15-19.05.2017r. 3) PORTUGALIA - Polytechnic Institute of Bragança 14-18.05.2018r. 4) PORTUGALIA - Instituto Politecnico de Viana do Castelo 03–07.06.2019r.

W minionym roku również zaplanowany był wyjazd mobilnościowy w którym miały uczestniczyć dr Agnieszka Stolarska oraz jeden z pracowników administracyjnych (11.05-15.05.2020r. PORTUGALIA - Polytechnic Institute of Bragança), niestety z uwagi na zagrożenie związane z Covid-19 wyjazd został odwołany.

Wyjazdy zagraniczne inspirują wykładowców do wprowadzenia nowych metod kształcenia ale służą również rozwojowi naukowemu. Umiędzynarodowienie uczelni, studentów, pracowników, a w konsekwencji procesu kształcenia nadaje nowy wymiar i możliwości uczenia się i nawiązywania, tworzenia i podtrzymywania kompetencji społecznych. Uczelnia stwarza również studentom możliwość wyjazdu na zagraniczne praktyki i studia. Rokrocznie aplikuje do FRE i uzyskuje środki na ten cel. Opiekę nad programami mobilnościowymi sprawuje koordynator programu Erasmus, który jest też wsparciem organizacyjnym dla osób zakwalifikowanych do udziału w programie. Wszelkie informacje dotyczące wymiany zawarte są na stronie internetowej Uczelni. Uczenia przykłada dużą wagę do kształtowania umiejętności językowych studentów. Lektorat z języka obcego realizowany jest od semestru 1 do 5. Studenci obligatoryjnie uczą się języka angielskiego oraz drugiego języka obcego (do wyboru język rosyjski lub niemiecki). Lektorzy na pierwszych zajęciach oceniają umiejętności językowe studentów i porządkują składy grup, tak aby uczestnicy zajęć, byli na podobnym poziomie znajomości języka. Elementem procesu kształcenia jest też zapoznanie studentów ze specjalistycznym słownictwem stosowanym w jednostkach zajmujących się szeroko rozumianym bezpieczeństwem.

W ramach działań na rzecz umiędzynarodowienia kształcenia Uczelnia włączyła do procesu kształcenia wykłady w języku angielskim - są to spotkania otwarte dla studentów prowadzone przez wykładowców i praktyków z tematyki szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Dla przykładu studenci kierunku Bezpieczeństwo narodowe w grudniu 2020 r. uczestniczyli w wykładzie prowadzonym przez dr hab. Piotra Szreniawskiego, prof. UMCS pt.: Safety issues of international transport oraz w wykładzie prowadzonym przez mgr Zbigniewa Mazura, pt.: Major aspects of transport safety in Poland.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Zadowolenie studentów ze studiów i organizacji kształcenia dla WSHE jako Uczelni niepublicznej ma szczególnie duże znaczenie. Kształcimy studentów w systemie niestacjonarnym, znaczny odsetek studentów to osoby pracujące. Te dwa elementy determinują formy wsparcia studentów. Z uwagi na fakt, że studenci przyjeżdżają na Uczelnię 2-3 razy w miesiącu niezwykle istotną formą komunikacji ze studentami instrumenty elektroniczne. Uczelnia udostępnia studentom platformę elearningową. Zamieszczane są tam materiał dydaktyczne oraz informacje dotyczące toku studiów, organizacji zajęć, wyników egzaminów i zaliczeń. W terminach zajęć studentów dyżury pełnią Władze uczelni.
Wykładowcy zarówno przed zajęciami jak i po zajęciach są do dyspozycji studentów, którzy chcieliby skorzystać z konsultacji. Ponadto studenci mogą utrzymywać kontakt z wykładowcami za pośrednictwem poczty mailowej. Ta drogą niejednokrotnie przesyłają studentom informacje i materiały dydaktyczne
Studenci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w ramach działalności koła naukowego Bezpieczni(a)polityczni. Obecnie koło zrzesza 14 studentów, a opiekunem koła jest dr Magdalena Kuranc -Szymczak. Członkowie spotykają się średnio raz w miesiącu. W ramach prac koła opracowywane są referaty i prowadzone dyskusje na temat bieżących wydarzeń politycznych, historii lokalnej, archiwistyki. Poruszane problemy badawcze determinują zainteresowania członków koła. W ramach prac koła studenci uczestniczy w sesjach wyjazdowych. Dla przykładu w ostatnich trzech latach zorganizowano wyjazd do Sejmu RP, Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum na Majdanku, członkowie koła uczestniczyli w zajęciach studyjnych w jednostce Wojskowej w Hrubieszowie, uroczystej sesji Rady Powiatu Zamojskiego z okazji 100 lat Samorządu w Wolnej Polsce. Ponadto członkowie koła organizują sesje i wystawy o charakterze naukowym. Dla przykładu w kwietniu ubiegłego roku w ramach zorganizowanej przez członków koła sesji naukowej ośmiu studentów wygłosiło referaty z zakresu geografii politycznej Polski, zaś w maju 2018r. przygotowali, wykorzystując materiały Archiwum Państwowego w Lublinie, wystawę pt. Wielka Wojna na Lubelszczyźnie. Przygotowana wystawa została udostępniona współpracującym z WSHE, szkołom gimnazjalnym i średnim. Obecna sytuacja epidemiologiczna zmusiła do zmiany formy kontaktów. Obecnie najczęściej spotkania odbywają się w formie zdalnej za pośrednictwem aplikacji zoom lub teams. W tej formie dobyła się też we wrześniu tego roku studencka sesja naukowa dotycząca dziedzictwa kulturowego Polaków.

W ramach wsparcia studentów w poszukiwaniu pracy została przygotowana strona internetowa biura karier. Na stronie zamieszczane są ogłoszenia o wolnych miejscach pracy/praktyk. Uczelnia od roku 2013 rokrocznie we współpracy z Urzędem Pracy w Zamościu oraz OHP organizuje Targi Pracy i Edukacji. W zależności od roku w targach uczestniczy 19- 26 pracodawców prezentujących swoje oferty. Studenci mają możliwość skorzystania z bezpłatnych porad doradcy zawodowego i szkoleń organizowanych we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Zamościu.
Uczenia prowadzi działania służące wsparciu studentów w poszukiwaniu miejsc odbywania praktyk. W tym celu podpisano kilkanaście porozumień dotyczących współpracy przy organizacji praktyk z różnymi instytucjami działającymi w naszym regionie. W sytuacji gdy student nie chce skorzystać z proponowanej oferty, ma możliwość zaproponowania miejsca odbywania praktyk. W takiej sytuacji samodzielnie wnioskuje do wybranego podmiotu o wyrażenie zgody na odbycie praktyki lub może w tym zakresie skorzystać z pomocy Uczelni (wówczas to uczelnia kieruje zapytanie w tej sprawie).

W Uczelni działa Samorząd studentów; w skład obecnie funkcjonującego wchodzi 12 studentów. Samorząd deleguje kandydatów na członków komisji stypendialnych, czy reprezentantów społeczności studentów do Senatu Uczelni. Tym samym studenci –za pośrednictwem swych przedstawicieli - mają wpływ na podejmowane decyzje i organizację funkcjonowania Uczelni.
Ponadto członkowie samorządu inicjują przedsięwzięcia o charakterze kulturalnym i integracyjnym. W organizacji przedsięwzięć mogą liczyć na wsparcie, zarówno finansowe, jak i organizacyjne ze strony Uczelni.

Uczelnia stwarza Studentom możliwość uczestniczenia w bezpłatnych kursach i szkoleniach. Dla

przykładu w ubiegłym roku akademickim studenci mieli możliwość uczestniczenia w kursie *Biurowość i archiwizacja*, a dwa lata temu kursie *Przedsiębiorczości.* W ubiegłym roku studenci uczestniczyli również w zajęciach szkoleniowych dla obserwatorów rozpraw, przeprowadzonych przez Fundację Court Watch.

W związku z tym, że studia na uczelni są odpłatne niebagatelne znaczenie w procesie wsparcia studentów ma system pomocy materialnej. Zasady przyznawania stypendiów reguluje regulamin przyznawania pomocy materialnej Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu. Zgodnie z przywołanym aktem studenci mogą skorzystać z pomocy materialnej w formie stypendium rektora, stypendium socjalnego, zapomogi, stypendium dla osób niepełnosprawnych. Przyznawaniem pomocy materialnej zajmują się odpowiednio Komisja stypendialna i Odwoławcza Komisja stypendialna. Komisje powoływane są na wniosek Samorządu studentów. Większość składu osobowego komisji stanowią studenci i to oni podejmują kluczowe decyzje dotyczące podziału środków stypendialnych. Informacje związane z funkcjonowaniem systemu pomocy materialnej dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Wnioski o przyznanie pomocy materialnej oraz wszelkie informacje dot. pomocy materialnej można uzyskać również w biurze rektora i kwesturze. Tutaj też przyjmowane są wnioski stypendialne; pracownicy pomagają w wypełnieniu wniosków i dokonaniu obliczeń dochodu. Biuro rektora jest czynne codziennie od poniedziałku do niedzieli. Kwestura od wtorku do soboty, a w sytuacji spodziewanego natężenia ruchu studentów np. w związku z upływem składania wniosków stypendialnych również w niedzielę.
Regulamin pomocy stypendialnej w zakresie zasad przyznawania stypendium rektora został tak skonstruowany, aby średnia ocen nie była jedynym kryterium przyznania tego stypendium. Studenci uzyskują dodatkowe punkty za np. publikację naukowa w książce lub czasopiśmie, miejsce medalowe w międzynarodowych i/lub ogólnopolskich konkursach lub olimpiadach naukowych, czynny udział w konferencji, seminarium lub sympozjum naukowym w szczególności: wystąpienie, plakat naukowy, prezentacja multimedialna, pomoc w zorganizowaniu konferencji, seminarium lub sympozjum naukowego oraz czynny udział w pracach na rzecz Uczelni w szczególności: działalność w kołach naukowych, organizacjach studenckich, wykładach, konferencjach, projektach, akcjach społecznych lub kulturalnych, oraz za osiągnięcia sportowe i artystyczne.
Tak skonsumowane zasady motywują studentów do dodatkowych rodzajów aktywności naukowej, sportowej czy artystycznej.

Uczelnia w ramach programu Ersamus+ współpracuje z 19 instytucjami partnerskimi. Informacje dotyczące zasad i przebiegu udziału w programie Erasmus są rozpowszechnione na uczelni za pośrednictwem plakatów oraz publikacji na stronie internetowej szkoły (zakładka: dla studenta/program Erasmus). Ponadto osoby odpowiedzialne za program Erasmus udzielają kandydatom informacji w licznych rozmowach bezpośrednich.
Corocznie organizowane są spotkania dla osób zainteresowanych uczestnictwem w programie Erasmus oraz publikowane ogłoszenia o rekrutacji do programu.

Zgodnie z regulaminem studiów Rektor na wniosek studenta niepełnosprawnego, mając na uwadze rodzaj niepełnosprawności studenta, może zezwolić na:
1) zmianę sposobu uczestniczenia w zajęciach w szczególności na:
    a) zwiększenie dopuszczalnej absencji na zajęciach,
    b) ustalenie indywidualnej organizacji studiów.
2) uczestniczenie w zajęciach i egzaminach osób trzecich w szczególności: pełniących rolę tłumacza języka migowego, stenotypistów
3) na nagrywanie zajęć,
4) zmianę organizacji sesji egzaminacyjnej,
5) zmianę miejsca, formy i czasu trwania egzaminu lub zaliczenia,
6) indywidualne warunki korzystania z biblioteki,

W przypadku gdy z powodu niepełnosprawności student nie może korzystać z materiałów dydaktycznych w zwykłym druku, prowadzący zajęcia w miarę posiadanych możliwości udostępnia materiały dydaktyczne w alternatywnej formie zapisu w szczególności: druk o zmienionej wielkości czcionki, zapis elektroniczny, nagranie audio.

W chwili obecnej studiuje jedna osoba z orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Uczelnia prowadzi badania oceniające jakość świadczonych usług w tym jakość pracy administracji w ramach corocznego badania opinii absolwentów. Z uwagi na kameralny charakter Uczelni, władze Uczelni i pracownicy zbudowali bardzo bliskie relacje ze studentami. Informacje i odczucia studentów dotyczące procesu kształcenia, ich oczekiwania i wnioski najczęściej przekazywane są w trakcie bezpośrednich rozmów z pracownikami. O bardzo dobrych postrzeganiu Uczelni, wykładowców i organizacji procesu dydaktycznego świadczą przeprowadzane monitoringi wśród absolwentów.
Badanie ankietowe przeprowadzone w ostatnich latach wśród absolwentów bezpieczeństwa narodowego wykazały, że absolwenci wysoko oceniają stopień zadowolenia z wyboru uczelni i poszczególnych elementów kształcenia (poziomu nauczania, organizacji zajęć, dostępności kadry dydaktycznej i jej przygotowania merytorycznego, dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy, przydatności studiów z punktu widzenia poznania problemów teoretycznych, nabycia umiejętności rozwiązywania problemów). Równie wysoko ocenili stopień zadowolenia z możliwości udziału w programach wymian, praktyk i staży zagranicznych.
Absolwenci bezpieczeństwa narodowego najwyżej ocenili przygotowanie merytoryczne kadry, przydatność studiów z punktu widzenia poznania problemów teoretycznych, przydatność studiów z punktu widzenia nabycia umiejętności rozwiązywania problemów, pracę administracji uczelni (94,74%); poziom nauczania (89,48%); organizację zajęć, dostępność kadry nauczającej, dostosowanie programu kształcenia do potrzeb rynku (84,21%); warunki lokalowe, możliwość udziału w programach wymian, praktyk, staży zagranicznych (78,95%).
Absolwenci dosyć wysoko oceniają swoje kwalifikacje zawodowe (wiedzę ogólną i kierunkową, umiejętności praktyczne, znajomość praktyki gospodarczej, kompetencje społeczne). Odpowiadając na pytanie o przedmioty, które wzbogaciły ich wiedzę praktyczną najczęściej wymieniają: Logistykę kryzysową. Absolwenci wskazują następujące działania, które powinna realizować uczelnia w celu ułatwienia im wejście na rynek pracy: organizację targów pracy, dostosowanie programów kształcenia do rynku pracy, pomoc biura karier, zwiększenie liczby zajęć praktycznych.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

Uczelnia posiada własną stronę internetową pod adresem:
www.wshe.zamosc.pl
na stronie zamieszczone są:
regulamin studiów
regulamin rekrutacji
informacje dotyczące stypendium w tym regulamin stypendialny
regulamin i zasady wyjazdów zagranicznych na studia i praktyki
informacje dotyczące opłat za studia
informacje dotyczące programu studiów
aktualne ogłoszenia i informacje

W BIP Uczelni zamieszczone są:
Statut Uczelni
Strategia rozwoju Uczelni
Zasady rekrutacji na studia
Regulamin studiów
Informacje o opłatach za studia
Regulamin zarządzania prawami autorskimi

Programy studiów
Regulamin przyznawania świadczeń socjalnych

Niemniej jednak studenci najczęściej korzystają z platformy elearningowej. Na platformie dostępne są aktualne informacje, ogłoszenia oraz materiały dydaktyczne w tym:
plany studiów
sylabusy
informacje kierowane przez wykładowców do studentów
plany zajęć
wyniki egzaminów
ogłoszenia dotyczące życia studenckiego, stypendiów itp.

W bieżącym roku akademickim dużego znaczenia w komunikacji ze studentami nabrała komunikacja za pośrednictwem aplikacji MS Teams. Na tablicach zespołów wykładowcy zamieszczają komunikaty i zadania dla studentów. Za pośrednictwem aplikacji przesyłane są również materiały dydaktyczne. Czat umożliwia studentom komunikację z wykładowcami. Za pomocą tych środków komunikacji zdalnej odbywają się również konsultacje.

Źródłem wiedzy o bieżących wydarzeniach i organizowanych wydarzeniach jest też Facebook Uczelni. Zamieszczane informacje aktualizowane są na bieżąco.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Organami jednoosobowymi powoływanymi i odwoływanymi przez Konwent są: Rektor oraz Kanclerz. Rektor jest przełożonym pracowników i studentów, kieruje działalnością Uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz. Rektor działa przy pomocy prorektora. Kanclerz kieruje administracją i gospodarką Uczelni.
Najwyższym organem kolegialnym WSHE jest Senat.
Wyższa Szkoła Humanistyczno –Ekonomiczna im Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu do 30.09.2019r. miała strukturę jednowydziałową (Wydziału Nauk Administracyjno-Prawnych, Ekonomicznych i Społecznych) począwszy od 1 października 2019 r. zrezygnowano z wyodrębniania podstawowych jednostek organizacyjnych w rozumieniu poprzedniej ustawy.

Opracowaniem projektu koncepcji kształcenia, programu studiów oraz okresowymi przeglądami programów kształcenia zajmuje się Rektor, korzystając ze wsparcia Prorektora. Projekt programu kształcenia opracowany jest w oparciu o konsultacje z zespołem nauczycieli akademickich realizującym zajęcia na kierunku studiów, którego program dotyczy oraz w oparciu o opinie uzyskane od przedstawicieli otoczenia społeczno gospodarczego, studentów i absolwentów uczelni.
Rektor dokonuje okresowego przeglądu programów kształcenia poddając analizie:

- koncepcję kształcenia na kierunku, kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się w zakresie zgodności zakładanych efektów z potrzebami rynku pracy,
- skuteczność przyjętych metod weryfikacji efektów kształcenia,
- treści nauczania przedmiotów w szczególności w zakresie kompletności i aktualności treści,
- sekwencję realizacji zajęć ujętych w planie studiów,
- spójność programową,
- propozycje zmian w programie studiów przekazane przez nauczycieli akademickich uczestniczących w procesie dydaktycznym na kierunku studiów,

- przeprowadzane ankiety studenckie i hospitacje zajęć, opinie uzyskane od pracodawców (z otoczenia społeczno-gospodarczego).

Na podstawie analiz formułowane są propozycje działań doskonalących, które poddawane są pod obrady Senatu.
Projekty karty przedmiotów (sylabusy) opracowane są przez nauczycieli akademickich, którym zostało zlecone prowadzenie zajęć z danego przedmiotu. Karty przedmiotów (sylabusy) opracowane są według jednolitego schematu. Prowadzący zajęcia mają obowiązek dokonywania ich przeglądu i niezbędnych aktualizacji, zwłaszcza treści programowych i zaleconej literatury, każdorazowo przed rozpoczęciem roku akademickiego. Propozycje zmian w efektach uczenia się, treściach kształcenia oraz metodach weryfikacji efektów na kolejny rok akademicki powinny być zgłoszone do Rektora najpóźniej do 20 września przed rozpoczęciem roku. Propozycje zmian przekazywane są pod obrady Senatu.
Prowadzący zajęcia z danego przedmiotu mają obowiązek zapoznania studentów na pierwszych zajęciach z podstawowymi elementami karty przedmiotu (sylabusa) i poinformowanie o sposobie dostępu do jego pełnej wersji. Programy studiów są zamieszczone na platformie e-learningowej Uczelni i na stronie BIP.
Koordynację obsady zajęć dydaktycznych prowadzi rektor.
Nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje pełnomocnik rektora do spraw praktyk w tej chwili rolę tę pełni Prorektor. Praktyki zawodowe stanowią integralną część studiów i są ujęte w programie kształcenia. Celem praktyk zawodowych jest zaznajomienie studentów z charakterem przyszłego zawodu, wykorzystanie nabytych umiejętności w praktycznym działaniu, uzyskanie doświadczenia zawodowego oraz wdrożenie do pracy zespołowej. Praktyki zawodowe powinny również służyć do określenia bądź weryfikacji planów zawodowych i sprawdzenia zdolności do adaptacji w środowisku zawodowym. W trakcie praktyk zawodowych studenci mogą również zbierać materiały do przygotowywanej pracy dyplomowej. Studenci zobowiązani są do odbycia praktyki w wymiarze określonym w planie studiów. Student może wystąpić z wnioskiem o zaliczenie jako praktyki wykonywanej pracy zawodowej bądź prowadzonej działalności gospodarczej, o ile ich charakter jest zgodny z kierunkiem kształcenia. W takiej sytuacji zaliczenia praktyki dokonuje na podstawie przedłożonych dokumentów pełnomocnik rektora do spraw praktyk. Podstawą odbycia praktyki jest umowa zawarta pomiędzy uczelnią, a instytucją przyjmującą na praktykę. Student w trakcie praktyki powinien zrealizować program praktyki określony dla danego kierunku studiów. Zaliczenie praktyki dokonywane jest w oparciu o dzienniczek praktyk zatwierdzony przez zakładowego opiekuna praktyki oraz przez pełnomocnika rektora ds. praktyk. W Uczelni student zdaje egzamin z praktyk. Zasady organizacji zaliczania praktyk określa regulamin praktyk.

Proces kształcenia

Wymagania dotyczące zaliczenia poszczególnych przedmiotów określone są w karcie przedmiotu (sylabusie) i podane przez prowadzącego studentom do wiadomości na pierwszych zajęciach. Powinny one obejmować zarówno wymagania stawiane w trakcie realizacji przedmiotu (aktywność na zajęciach, kolokwia, projekty itp.), jak i odnoszące się do zaliczenia całego przedmiotu (forma i zakres zaliczenia bądź egzaminu). Forma ostatecznego zaliczenia przedmiotu (egzamin, zaliczenie z oceną) określona jest w planie studiów i podana w karcie/sylabusie przedmiotu.
Prowadzący zajęcia ustalają warunki zaliczenia przedmiotu i określają odpowiadającą procentowi opanowanej wiedzy i umiejętności oceną końcową z zaliczenia lub egzaminu.
Formy weryfikacji wiedzy i umiejętności mogą obejmować: frekwencję, aktywność na zajęciach, kolokwia, testy, referaty, prezentacje multimedialne, projekty, eseje, sprawozdania i raporty Metody oceny studentów winny być dostosowane do celów kształcenia oraz uzyskiwanych kwalifikacji zawodowych. Zakres wymagań oraz zasady weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów muszą zapewnić przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen. Egzaminator ma prawo przerwania egzaminu lub zaliczenia w sytuacji gdy stwierdzi brak samodzielności pracy studenta (korzystanie z pomocy innych osób lub z niedopuszczalnych materiałów, urządzeń). Realizacja zasad w zakresie wymagań i sposobów weryfikacji etapowych osiągnięć studentów jest przedmiotem nadzoru ze strony rektora.
Studenci mają prawo wglądu do pisemnych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych. Realizacji tego prawa służy przechowywanie i udostępnianie prac. Nauczyciel akademicki prowadzący przedmiot

w formie pisemnej zobowiązany jest do archiwizacji przez okres co najmniej jednego roku prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych.
Rektor po zakończeniu semestru przedstawia na posiedzeniu Senatu sprawozdanie z wyników procesu kształcenia zawierające w szczególności zbiorcze zestawienie ocen z wszystkich przedmiotów oraz analizę przyczyn odsiewu.

2. System dyplomowania

W terminie dwóch miesięcy przed planowanym terminem uruchomienia seminarium opracowywany jest zbiorczy wykaz proponowanych do uruchomienia seminariów.
Do listy proponowanych seminariów należy załączyć wykaz wymagań stawianych przez prowadzących seminaria kandydatów na seminarzystów bądź wskazać, iż o przyjęciu na seminarium decyduje wyłącznie kolejność zgłoszeń do wyczerpania limitu miejsc na danym seminarium.
Liczebność grup seminaryjnych wynosi nie więcej niż 15 osób. W wyjątkowych przypadkach rektor może podjąć decyzję o zwiększeniu liczby osób w grupie seminaryjnej ponad limit. Decyzja taka podejmowana jest na uzasadniony wniosek promotora.
Prowadzący seminarium zgłasza rektorowi listę tematów prac dyplomowych w terminie miesiąca od dnia uruchomienia seminarium w celu zatwierdzenia.
Zmiana tematu pracy wymaga pisemnego wniosku studenta uzasadniającego konieczność ustalenia nowego tematu i podlega zatwierdzeniu przez rektora.
Prowadzący seminaria zobowiązani są do zwracania szczególnej uwagi na merytoryczne, edytorskie i etyczne aspekty prac dyplomowych.
Na końcu pracy dyplomowej powinny znaleźć się wypełnione druki oświadczenia o autorstwie pracy.
Dyplomant przygotowuje jeden drukowany i jeden elektroniczny egzemplarz pracy dyplomowej przeznaczone dla celów archiwizacyjnych oraz dwa drukowane egzemplarze przeznaczone dla promotora i recenzenta pracy. Wersje te muszą być identyczne co do zawartości. Tekst w wersji papierowej powinien być drukowany jednostronnie na cienkim papierze. Wersję elektroniczną w formacie edytowalnym należy złożyć na płycie CD podpisanej imieniem i nazwiskiem studenta.
Promotor zatwierdzając pracę dyplomową umieszcza na niej klauzulę *Pracę przyjmuję* opatrzoną podpisem i datą. Recenzenta pracy wyznacza rektora.
Egzemplarze prac przeznaczone do celów archiwizacyjnych oraz dla recenzenta student składa w biurze rektora. Razem z pracą student składa indeks z kompletem zaliczeń. Wymienione dokumenty powinny być złożone nie później niż na 14 dni przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego.
Składane prace dyplomowe są sprawdzane pod względem edytorskim i etycznym(za pomocą JSA). Prace dyplomowe nie spełniające wymogów nie są akceptowane i zostają zwrócone autorom przed przekazaniem do recenzji, z zleceniem wykonania odpowiednich poprawek.
Promotorzy, pod kierunkiem których zostają przygotowane pracę dyplomowe nie spełniające wymogów opracowanych standardów, nie uzyskują zgody na prowadzenie seminariów w następnym roku akademickim.
Praca dyplomowa jest oceniana przez promotora i recenzenta powoływanego przez rektora. Recenzje sporządzane są na standardowych drukach określonych zarządzeniem rektora, są wnikliwie oraz kompletne w odniesieniu do wszystkich stawianych w nich pytań.
Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją złożoną z przewodniczącego, którym jest rektor lub delegowany przez niego wykładowca. Zakres tematyczny egzaminu dyplomowego obejmuje zagadnienia z zakresu kierunku studiów oraz tematyki pracy. Na egzaminie dyplomowym stosowane są zasady oceny odpowiedzi oraz obliczenia ostatecznego wyniku studiów określone w Regulaminie studiów. Komisja sporządza protokół zgodnie ze wzorem określonym w przepisach wewnętrznych Uczelni. Druk protokołu i średnią ocen studenta przygotowuje biuro rektora.
Praca dyplomowa oraz dokumentacja egzaminu dyplomowego archiwizowane są w aktach osobowych absolwenta wg zasad określonych w przepisach nadrzędnych. Za archiwizację prac dyplomowych odpowiedzialność ponosi Biuro Rektora.
W ciągu 30 dni od złożenia egzaminu dyplomowego student otrzymuje dyplom ukończenia studiów wraz z dwoma odpisami i suplementami do dyplomu.
System dyplomowania podlega ewaluacji poprzez ocenę jego funkcjonowania przez studentów i nauczycieli akademickich. Wszelkie oceny i wnioski na temat poszczególnych elementów kształcenia kierowane są do Rektora.

3. Badania opinii studentów

Przy dokonywaniu oceny jakości dydaktyki prowadzącego zajęcia zasięga się opinii studentów. Opinia ma formę anonimowej ankiety.
Badania przeprowadzone są przez osoby wyznaczone przez rektora. Ankietyzacja odbywa się na koniec każdego semestru i dotyczy wszystkich pracowników uczestniczących w procesie kształcenia. Studenci dokonują oceny na formularzach. Wyniki badania opinii studentów o procesie kształcenia sporządzane są w formie zestawienia zbiorczego dla wszystkich nauczycieli akademickich. Wyniki ankietyzacji omawiane są na posiedzeniach Senatu. Badania opinii służą prowadzącemu zajęcia do uzyskania wiedzy o tym, jak jest postrzegany przez studentów, jakie są jego mocne i słabe strony jako dydaktyka. Wnioski płynące z ankiet służą do podejmowania działań mających pomóc prowadzącemu zajęcia gorzej radzącym sobie z zadaniami dydaktycznymi w osiąganiu lepszych rezultatów.
Oceny studentów dot. sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych są elementem okresowej oceny nauczycieli akademickich, wykorzystywane są również przy projektowaniu programów studiów i obsady zajęć.

4. Hospitacja zajęć

Hospitacjom podlegają wszystkie zajęcia dydaktyczne w szczególności zajęcia prowadzone przez mniej doświadczonych nauczycieli akademickich. Hospitacje przeprowadza rektor, prorektor lub upoważniony samodzielny wykładowca.
Wizytacja zajęć dydaktycznych przez hospitującego odbywa się w sposób niezapowiedziany w dowolnym terminie i czasie zajęć danego semestru.
Hospitujący dokumentuje przeprowadzoną wizytację zajęć poprzez sporządzanie protokołu hospitacji. Wyniki przeprowadzonej oceny należy przedstawić hospitowanemu celem ustosunkowania się.
Wyniki hospitacji zajęć są wykorzystywane w okresowych ocenach nauczycieli akademickich.

5. Badanie opinii absolwentów i pracodawców

Przy dokonywaniu oceny jakości dydaktyki zasięga się opinii absolwentów uczelni i pracodawców. Opinia ma formę anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród absolwentów kierunku i pracodawców.
Ankietyzację absolwentów przeprowadza się corocznie. Ankieta monitoruje opinie absolwentów na temat programów kształcenia, kadry nauczycielskiej, organizacji procesu dydaktycznego i osiągniętych efektach. Badania ankietowe wśród pracodawców prowadzi Biuro Karier. Badaniem objęci są w szczególności pracodawcy u których studenci odbywają praktyki zawodowe.
Wyniki badań wykorzystywane są do okresowej oceny jakości kształcenia i modyfikacji programów kształcenia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji,z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	**NEGATYWNE**
Czynniki	**Mocne strony** *należy wskazać **nie więcej niż pięć**najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów*	**Słabe strony** *należy wskazać **nie więcej niż pięć**najpoważniejszychograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się*
	1. Kadra wykładowców posiadająca doświadczenie praktyczne 2. Własna baza dydaktyczna 3. Efektywne zarządzanie oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki finansami 4. Zaangażowanie samorządu studentów w prace rozwojowe prowadzone na uczelni	1. Brak zainteresowania kandydatów studiami stacjonarnymi 2. Ograniczone środki finansowe przeznaczone na rozwój 3. Niewielka liczba nauczycieli akademickich ze stopniem dr hab. i tytułem profesora 4. Stosunkowo małe zainteresowanie studentów uczestnictwem w pracach kół naukowych i wyjazdach mobilnościowych
Czynniki zewnętrzne	**Szanse** *należy wskazać **nie więcej niż pięć** najważniejszych zjawisk i tendencji występującychw otoczeniu uczelni, które mogąstanowić impuls do rozwoju kierunku studiów*	**Zagrożenia** *należy wskazać **nie więcej niż pięć** czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwójkierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się*
	1. Ugruntowana pozycja uczelni na lokalnym rynku edukacyjnym 2. Możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania	1. Niż demograficzny 2. Konkurencja uczelni publicznej oferującej studia bezpłatne

(Pieczęć uczelni)

……

(podpis Rektora)

……..……., dnia …….

(miejscowość)